

DET BLIR FÖR DYRT

Men vad är det som blir för dyrt?

Ingvar Nilsson/2023-08-15

i.nilsson@seeab.se

Det sociala experimentet Vällingby byggdes för den nya människan

Bild: Y. van D. Bildbyrå/Anders Nordin / Vällingby, utvecklad med det svenska bostadsföretaget Fastabostäder i Helsingfors.

Kackerlackor i skandalområde trots upprustning

1.38 min. Min lista 22

Publicerat onsdag 21 november 2012 kl 06:45

Det finns fortfarande kackerlackor i kvarteret Herrgården i Rosengård i Malmö, trots att det skandalområde bostadsområdet under de senaste åren genomgått en upprustning och lägenheterna renoverats.

LÅGET SENHÖSTEN 2012

Victoria Park köper skandalfastigheter på Herrgården

10 DECEMBER 2012 KL 15:29

För 280 miljoner kronor blir Victoria Park AB ny ägare till de 867 omskrivna lägenheterna på Herrgården.

HUSBY

LANGA

SÖDERTÄLJE

För dig med Premium

EXPRESS

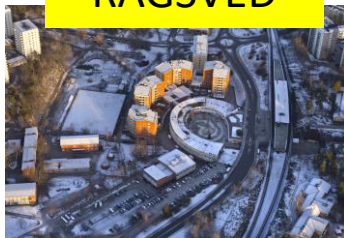
HOVSJÖ

POLISENS LISTA: hallonbergen klassas nu som riskområde på polisens lista över utsatta områden i Sverige. Detta är en förändring från lista september 2012. Foto: Lars Olsson/Bildbyrå

Rissne/Hallonbergen klassas som riskområde

RÅGSVED

Polisens larm om hot från Falkenberg: "Värre än någonsin"

Göran Wälther | 23 september, 2021

1 kommentar

Polisens vardag i bostadsområdet Sölskykan i Falkenberg består i att de får mottaga grova hot av boende, och de möts av våldsamma konfrontationer när de ingår. Och vid gripanden får stora resurser kallas in för att undvika frittagningsförsök. Blir satta i brand och på gatan säljs droger öppet. Polisen säger att det är värre än någonsin. Man frågar sig nu om denna situation överensstämmer med den som Mikael Gumborg eller Morgan Johansson beskriver om hur det ser ut i bostadsområdena runt om i Sverige? För enligt dem så ser det inte ut så här i de flesta bostadsområdena, utan detta måste vara ett undantag. Och måhända att situationen i Sölskykan är ett undantag, men i så fall är undantaget det att bostadsområdet inte ligger i en storstad utan i en småstad.

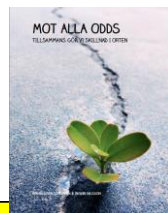

VÄSTERÅS

EN DÖD VÄN
ETT NÄTVERK
EN THINKTANK
EN STIFTELSE

EN LÅNGSIKTIG SOCIAL
INVESTERING

DET HANDLAR INTE OM ATT
VINNA SLAGET
EJ HELLER ATT VINNA KRIGET
DET HANDLAR OM ATT VINNA
FREDEN

BORTOM ROPEN PÅ
FLER POLISER

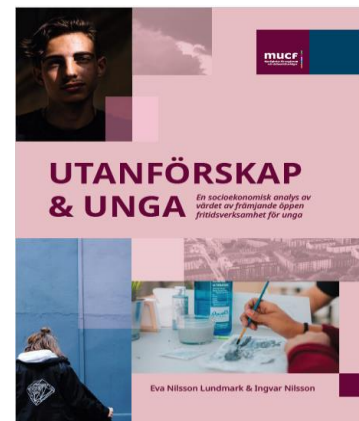
ATT ÅTERERÖVRA DE
OFFENTLIGA RUMMEN

FÖRENINGSLIVETS
ROLL

SOCIALT
HÅLLBART
SAMHÄLLE

STADSDELEN

HELA SAMHÄLLET

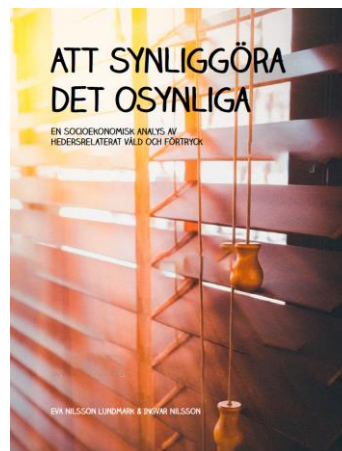
DEN LÅNGSIKTIGA
LÖSNINGEN

FASTIGHETSBOLAGEN
NÄRINGSLIVET

CIVILSAMHÄLLET
FRYSHUSET

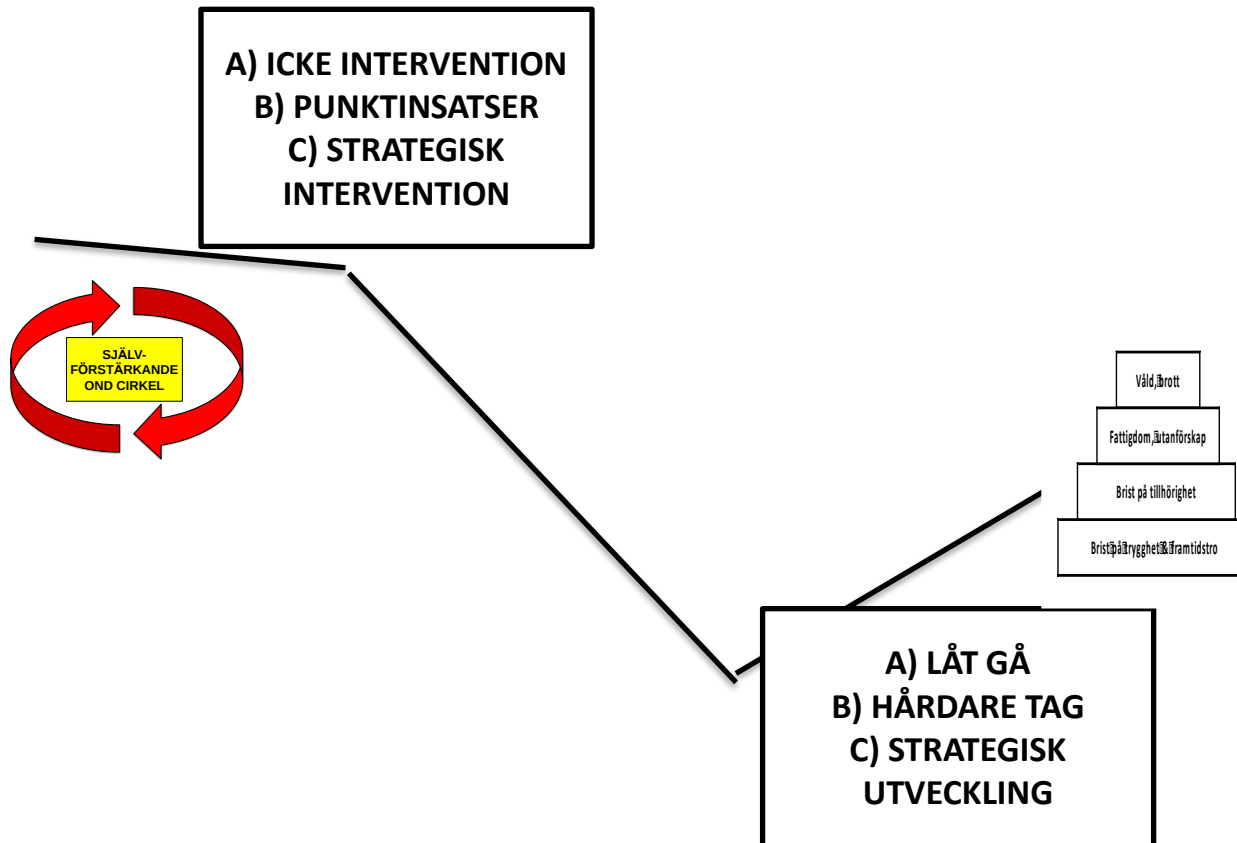
Ett epidemiologiskt perspektiv på utanförskap och kriminalitet

PATIENT 0

JORDMÅN

TIPPING POINT OCH VÄGVALEN

Några inledande tankar att bära med sig

- Utanförskap är en dyr affär
- Man kan räkna på det
- Man kan se människor som en social investering i stället för en kostnad
- Det börjar ofta tidigt i livet
- Det mesta har sina rötter i
 - Skolmisslyckanden
 - Integrationsmisslyckanden
- Väldigt många har en sammansatt/diffus problematik
- Ingen kan lösa detta själv – det kräver samverkan och ett socialt investeringsperspektiv
- Det krävs ett strategiskt perspektiv och att bryta vårt medberoendebeteende
- När blir detta en utmaning för välfärdsstaten och vår kollektiva välfärd?

VILL DU INVESTERA I MIN FRAMTID???

**DET BLIR FÖR
DYRT**

VILL DU INVESTERA I MIN FRAMTID????

MEKANISMERNA SOM BIDRAR TILL UTANFÖRSKAP OCH INEFFEKTIVITET

**kortsiktighet &
stuprörstänkande**

EN VANLIG SKOLKLASS

NEUROPSYK

DYSLEXI

**DEPPRESSION
ÄTSTÖRNING
SJÄLVSKADE**

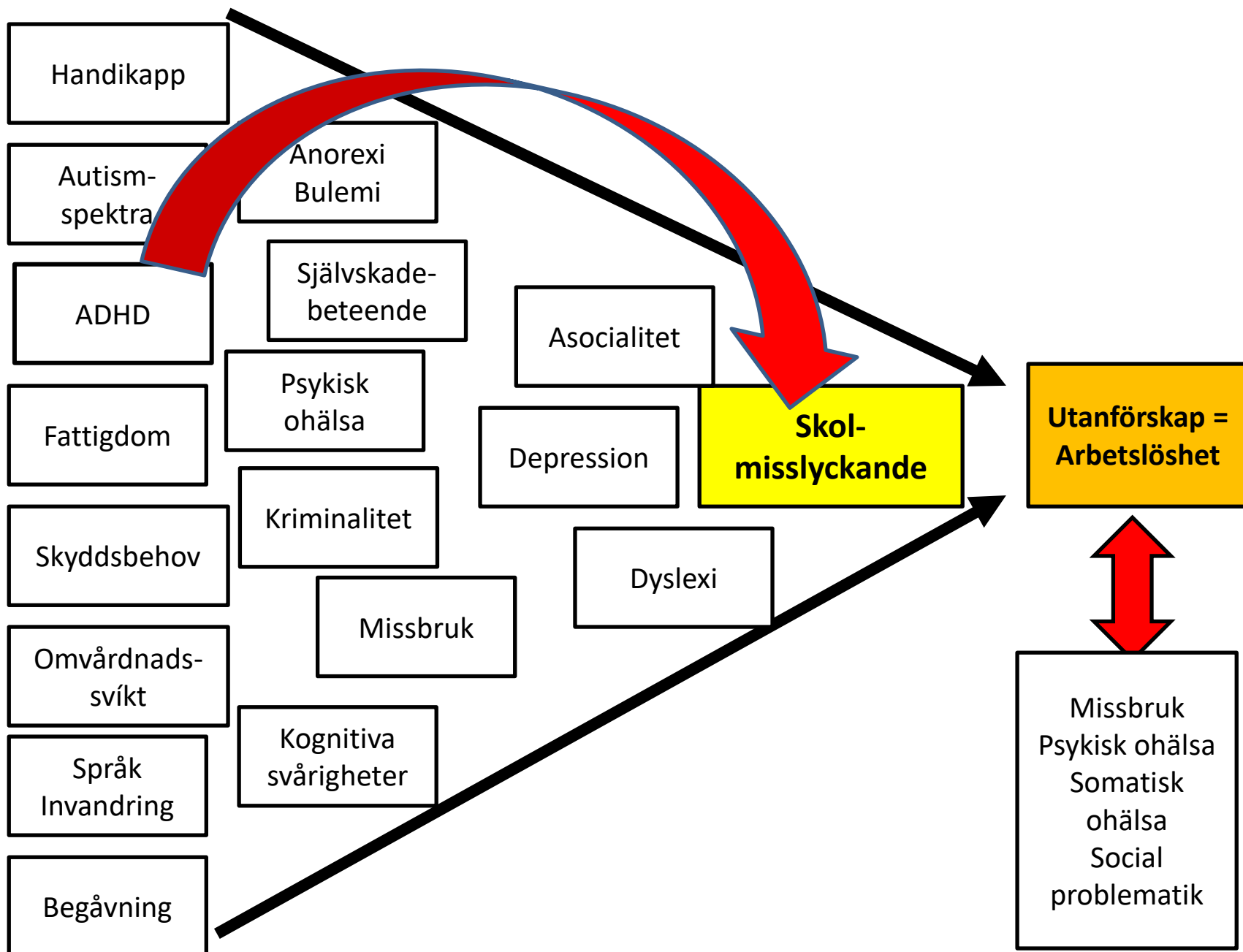
**FÖRÄLDRAR
MISSBRUK
EL PSYK**

EN VANLIG SKOLKLASS

S.K. VANLIGA

Patrik

- 7 år
- Strulig hela dagistiden
- Kan inte sitta still, kommer i bråk
- Kan inte koncentrerar sig
- Svag impuls kontroll
- Får inte vara med

Patrik
7 år på glid

Insats

Kostnad

PROJEKT RÄDDA PATRIK

Barn/ungdoms psykiatri

Specialpedagog

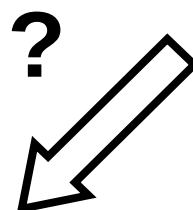
Habilitering

Vuxenpsykiatri

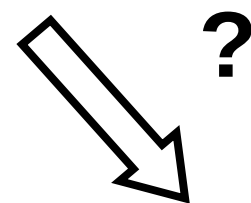
Primärvården

Socialtjänsten

SUMMA 500.000

**PATRIK
7 ÅR
"PÅ GLID"**

INSATS

TIDSPERSPEKTIV?
INSATS → EFFEKT?
TYP AV EFFEKTER?
VILKA AKTÖRER?

**INGEN
INSATS**

Intäkt

Kostnad

Intäkt

Kostnad

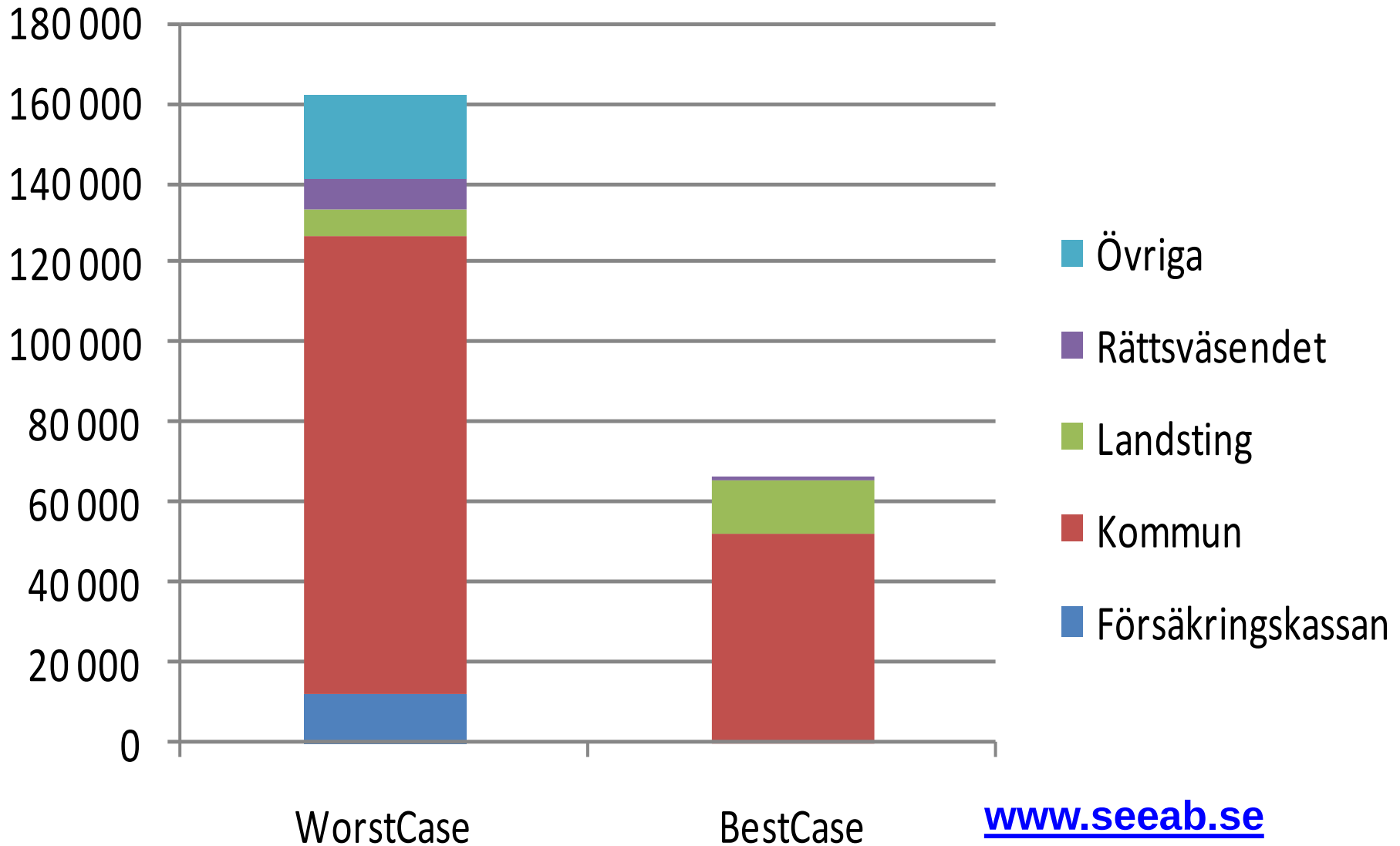
Ökad prod-
förmåga
Minskade
välfärds-
kostnader

Kostnader
för insatsen

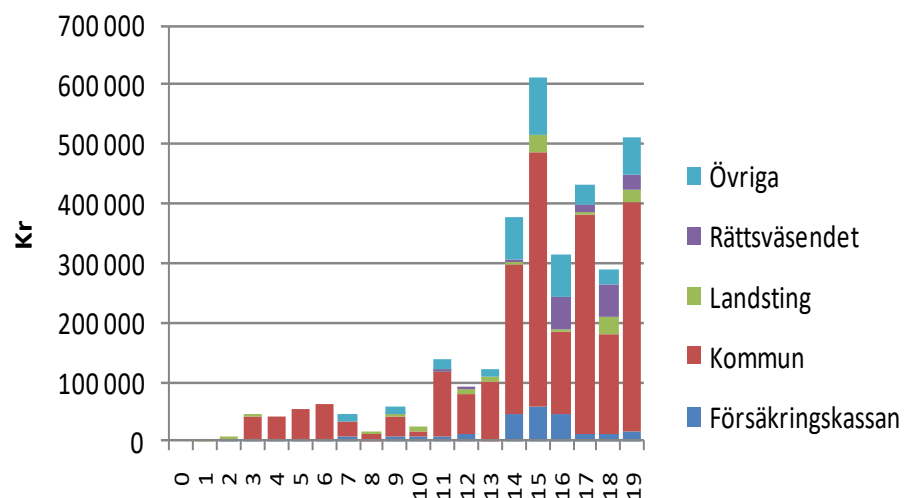
**VAD?
FÖR VEM?
NÄR?**

Minskad prod-
förmåga
Ökade
välfärds-
kostnader

ADHD genomsnittskostnad

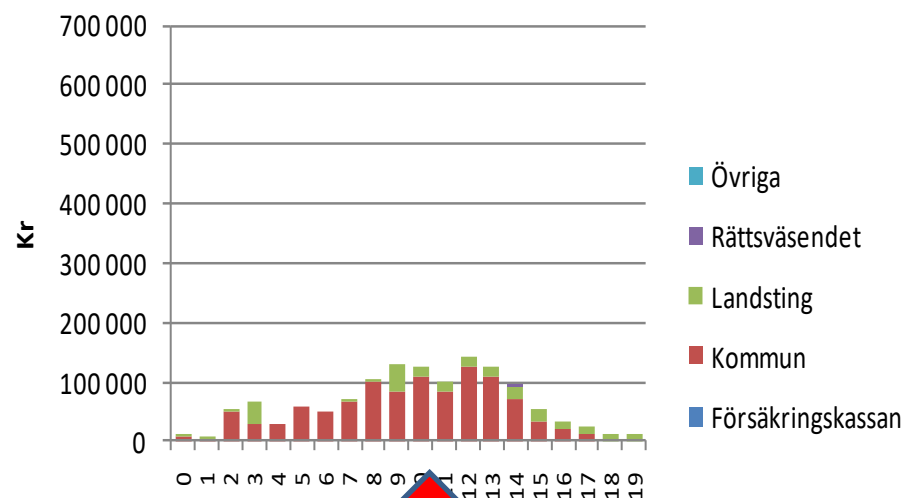

ADHD Worst Case

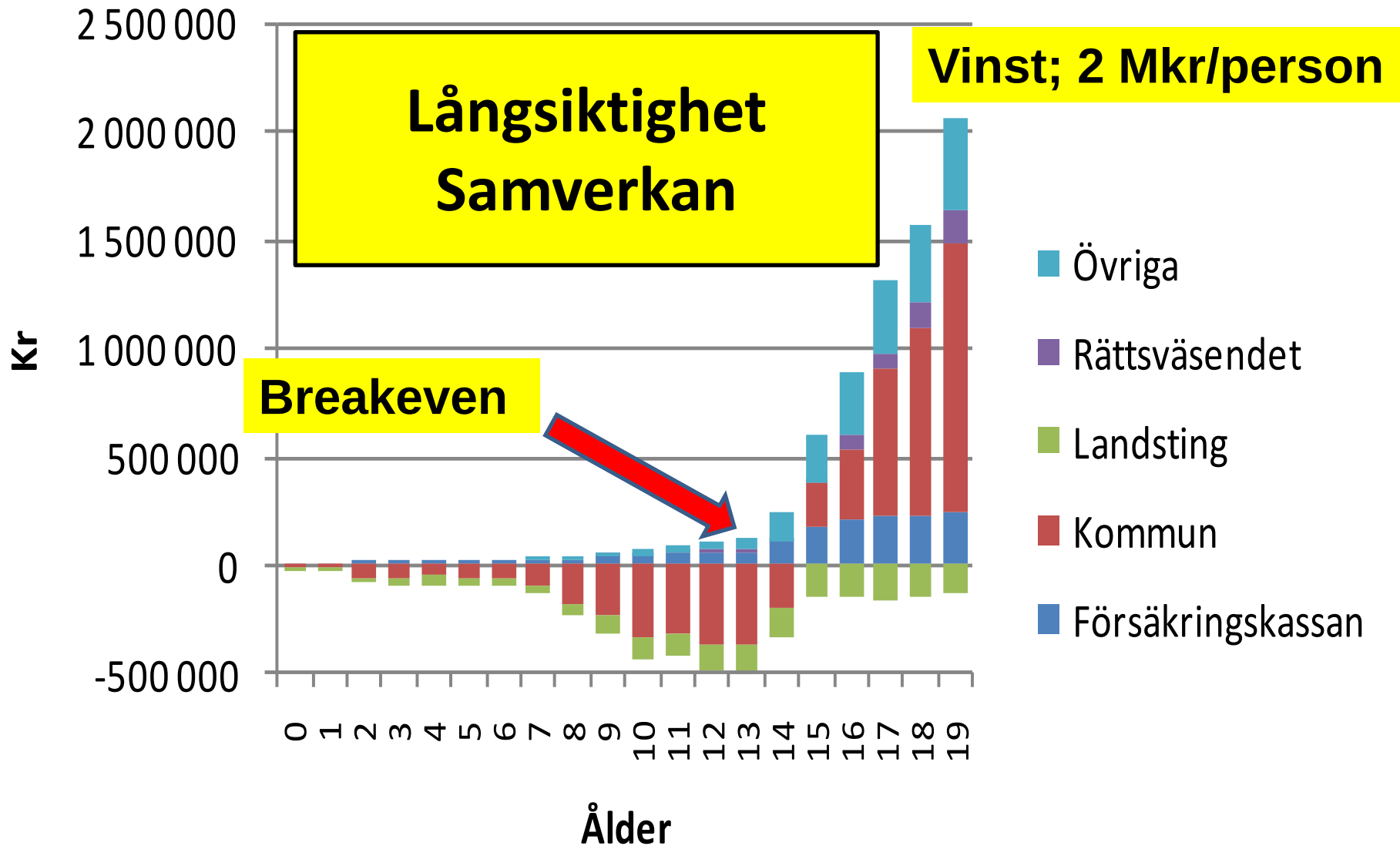
Ålder

ADHD Best Case

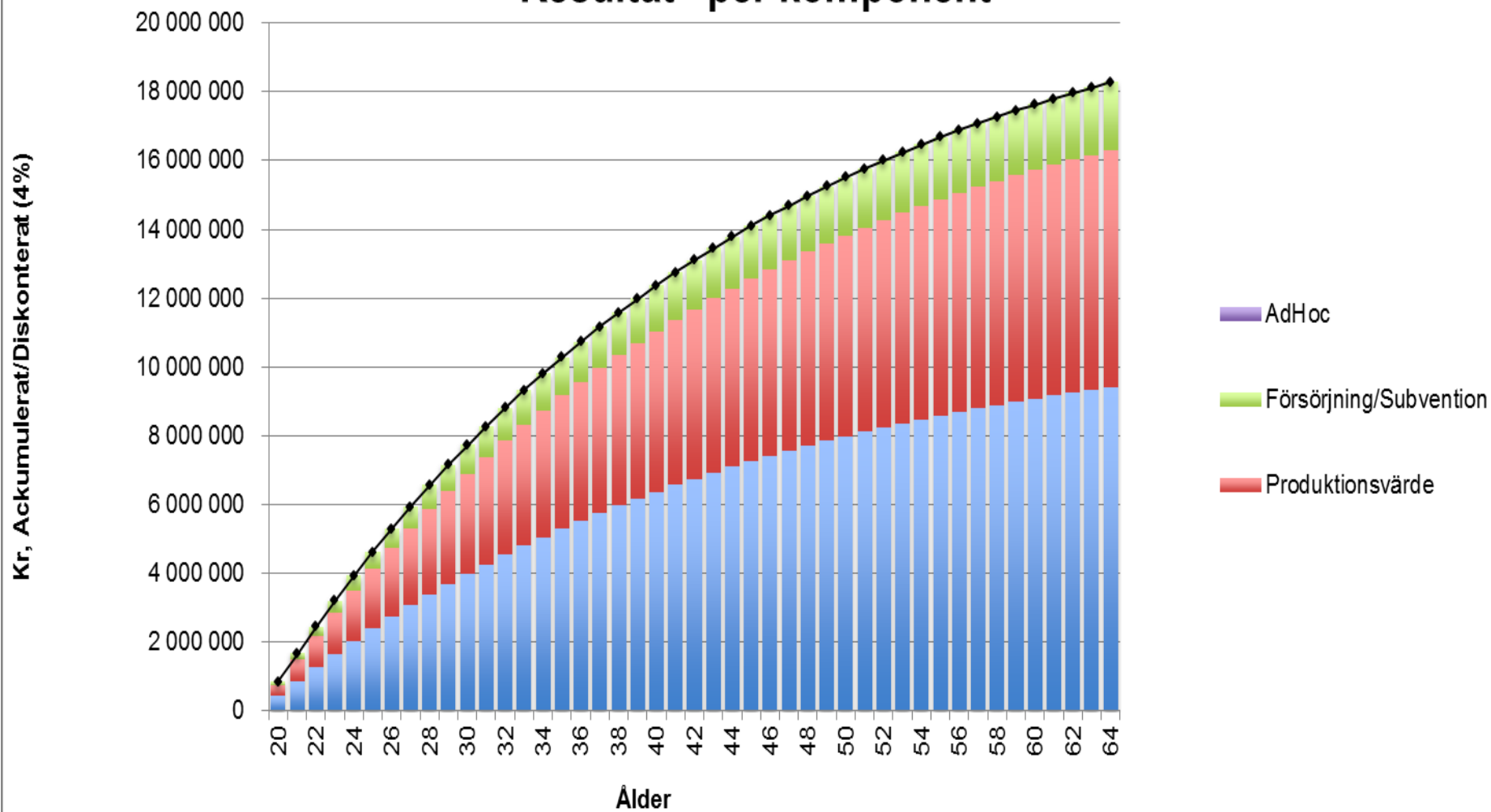

A

ADHD Ackumulerad WC-BC

Resultat - per komponent

Vad händer med ADHD-barnen om vi inte gör något?

www.seeab.se

www.socioekonomi.se

PATRIKS TRE VÄGAR IN I VUXENLIVET OM VI MISSLYCKAS

KRIMINELL
20 – 30 Mkr

**GROV VÅLDS-
VERKARE**
50 Mkr

Patrik 25
långtidsarbetslös

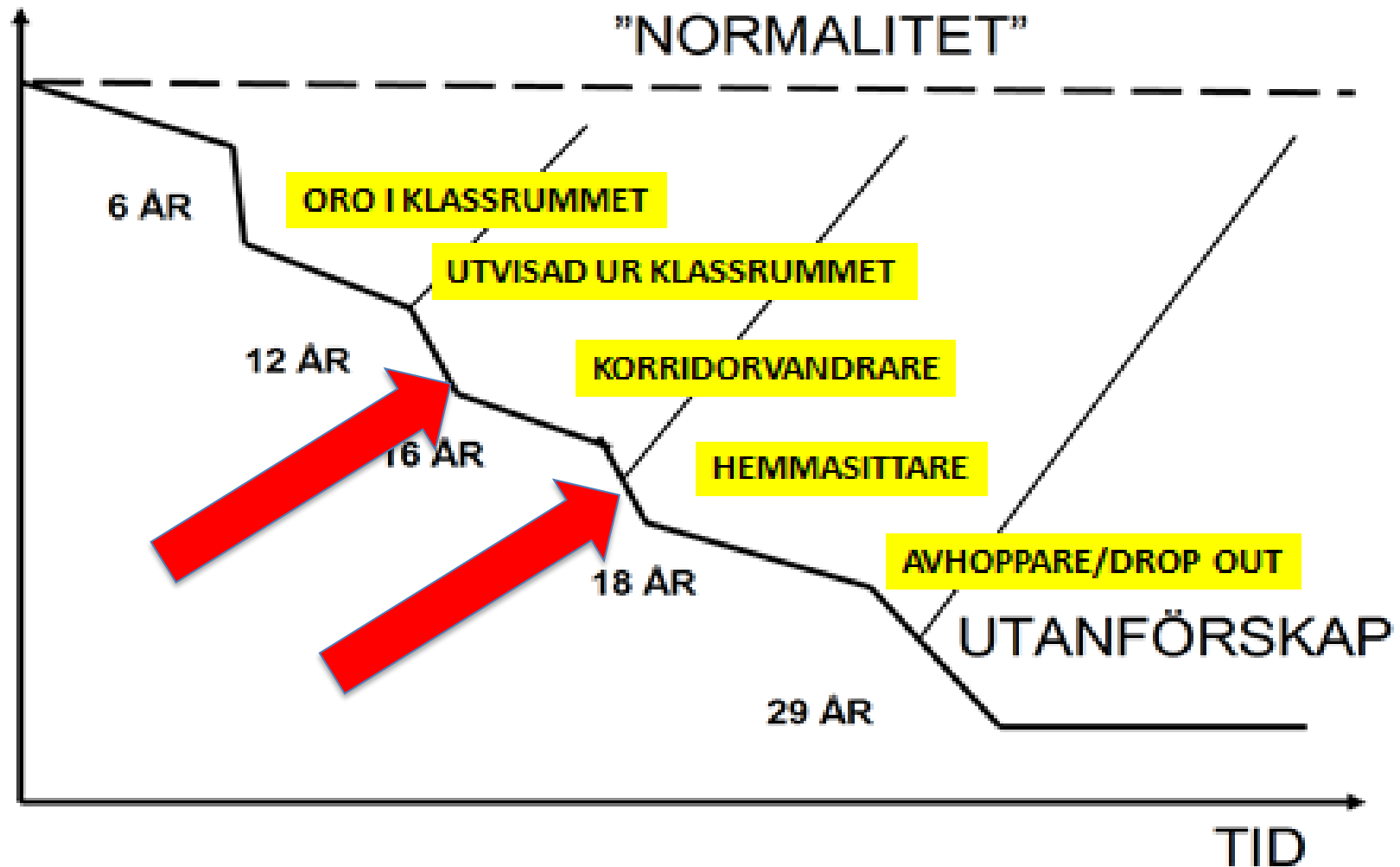
**LÅNGTIDS-
ARBETSLÖS**
10 – 12 Mkr

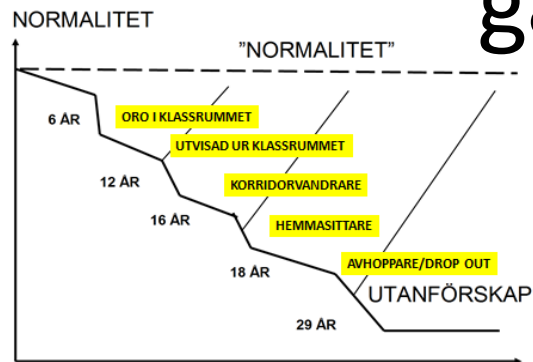
**HUR SER RESAN
MOT
UTANFÖRSKAP UT?**

DEN LÅNGA RESAN MOT UTANFÖRSKAP

NORMALITET

En gängkriminells skapelseprocess – hur går det till?

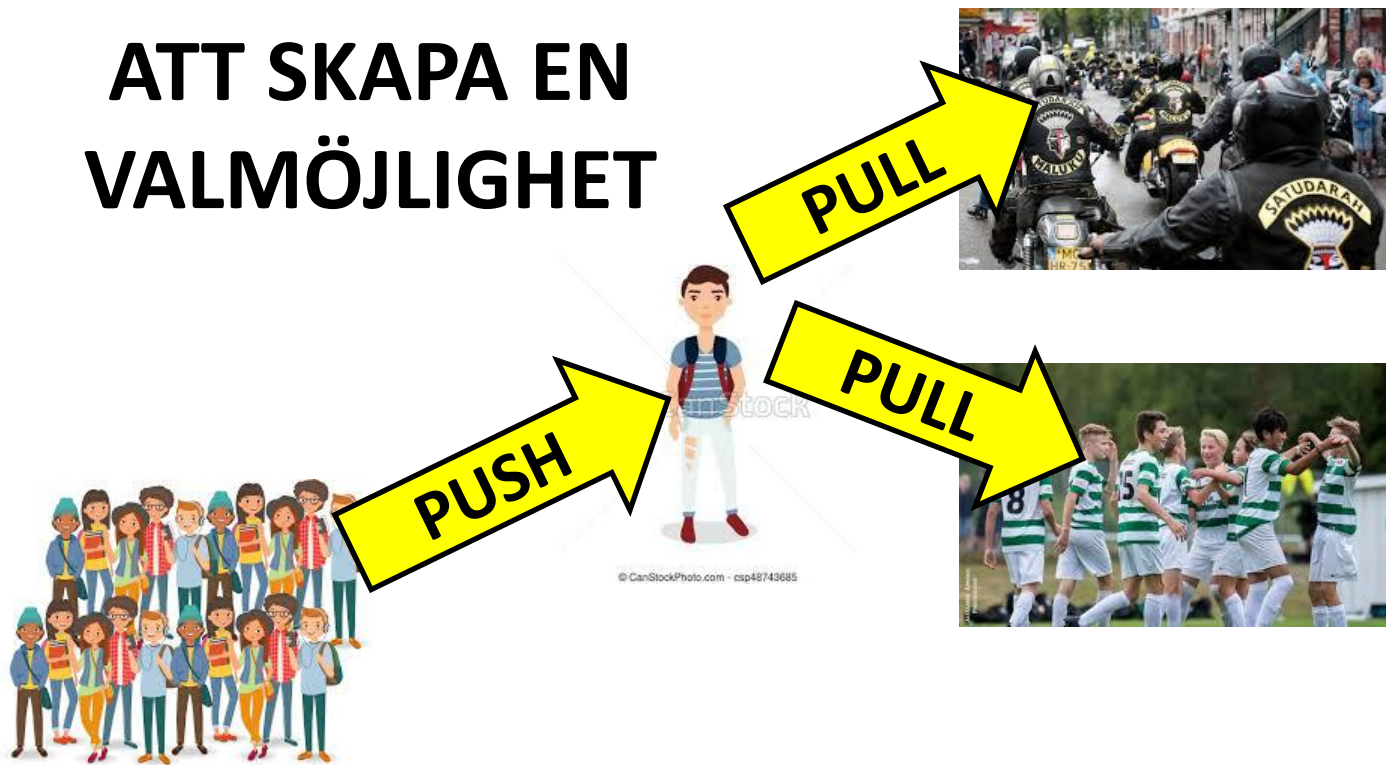

Pull push teorin

© CanStockPhoto.com - csp48743685

ATT SKAPA EN VALMÖJLIGHET

ARGA UNGA

VÅLDSAM ARG
UNG MAN

EN VANLIG
UNG MAN

VÄLJANDET

ARGA UNGA

VÅLDSAM ARG
UNG MAN

EN VANLIG
UNG MAN

VÄLJANDET

FAMILJEN

STÖDJANDE – ICKE STÖDJANDE

NÄRSAMHÄLLET

SKOLAN STIGMA

NORMSYSTEM BORTVALD NÄTVERKEN

KULTUREN

MACHOIDEAL MANSROLLEN UTANFÖRSKAP PARALLELLSAMHÄLLE
ROLLMODELLER FÖREBILDER

DE UNIKA FÖRUTSÄTTNINGARNA

JORDMÅNEN

FRAMGÅNGSMYTEN INDIVIDUALISM VI – DOM SOCIALT KITT MENING

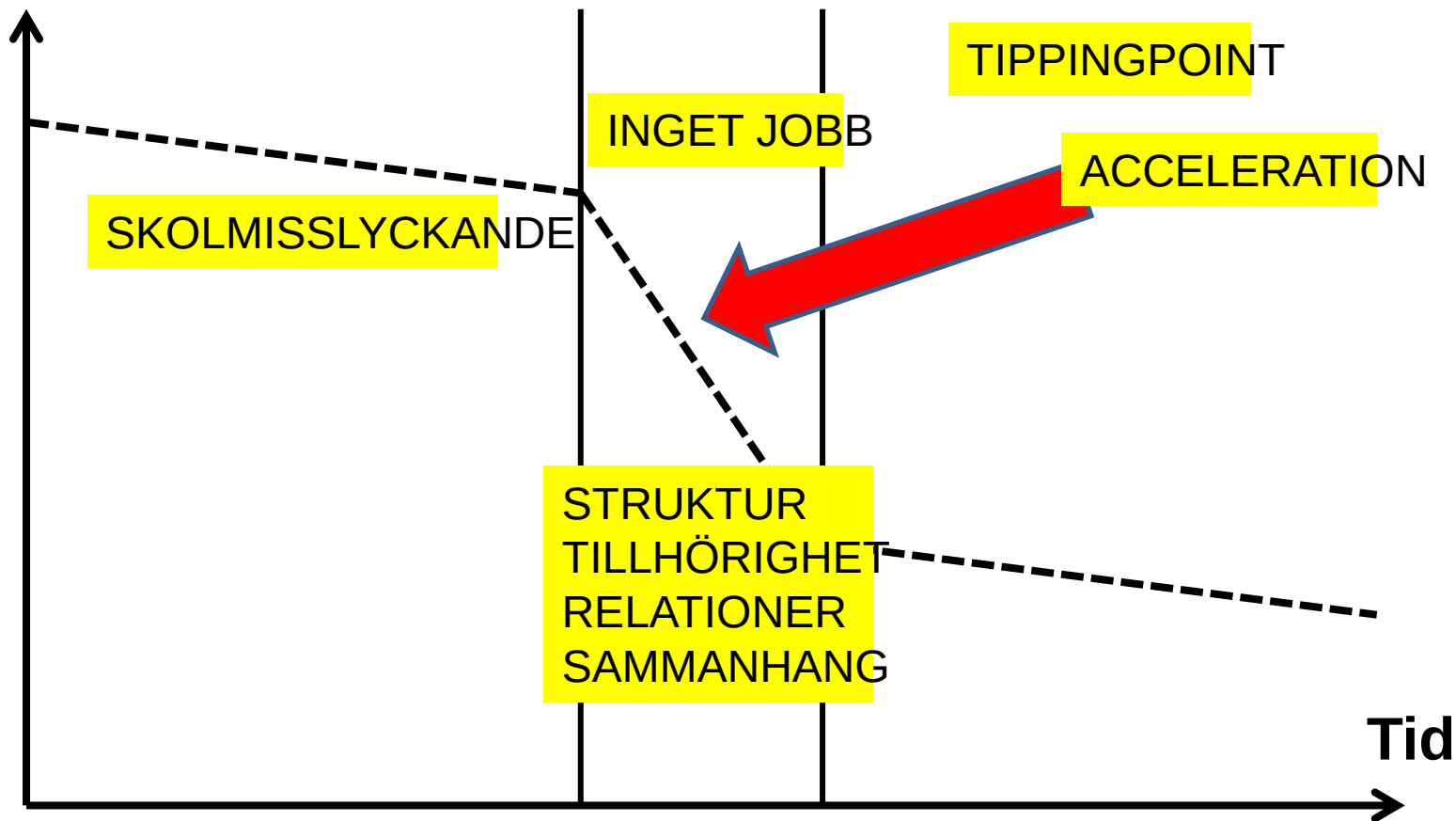
DE GENERELLA FÖRUTSÄTTNINGARNA

Det ödesdiga glappet - hälsa

Psykisk
Hälsa

18 år

21 - 22 - 23 år

Kampen om den sanna läran

Vem har helhetssyn???

Ett integrations-
problem

Ett neuro-
psykiatrisk problem

Ett ordnings-
problem

Ett missbruks-
problem

Ett polisiärt
problem

Ett fattigdoms-
problem

Ett inlärnings-
problem

Ett hälso-
problem

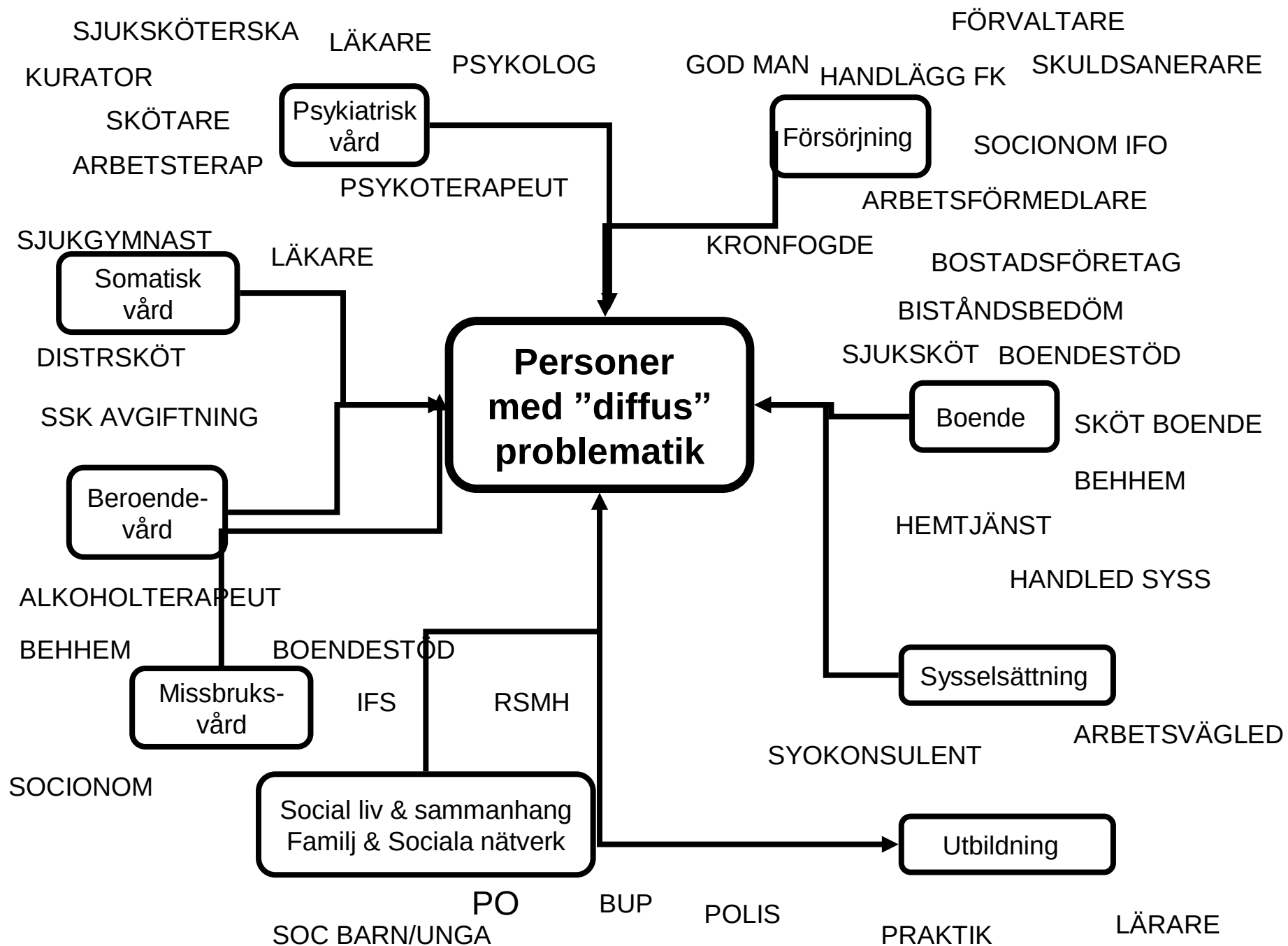
Ett språk-
problem

Ett social
problem

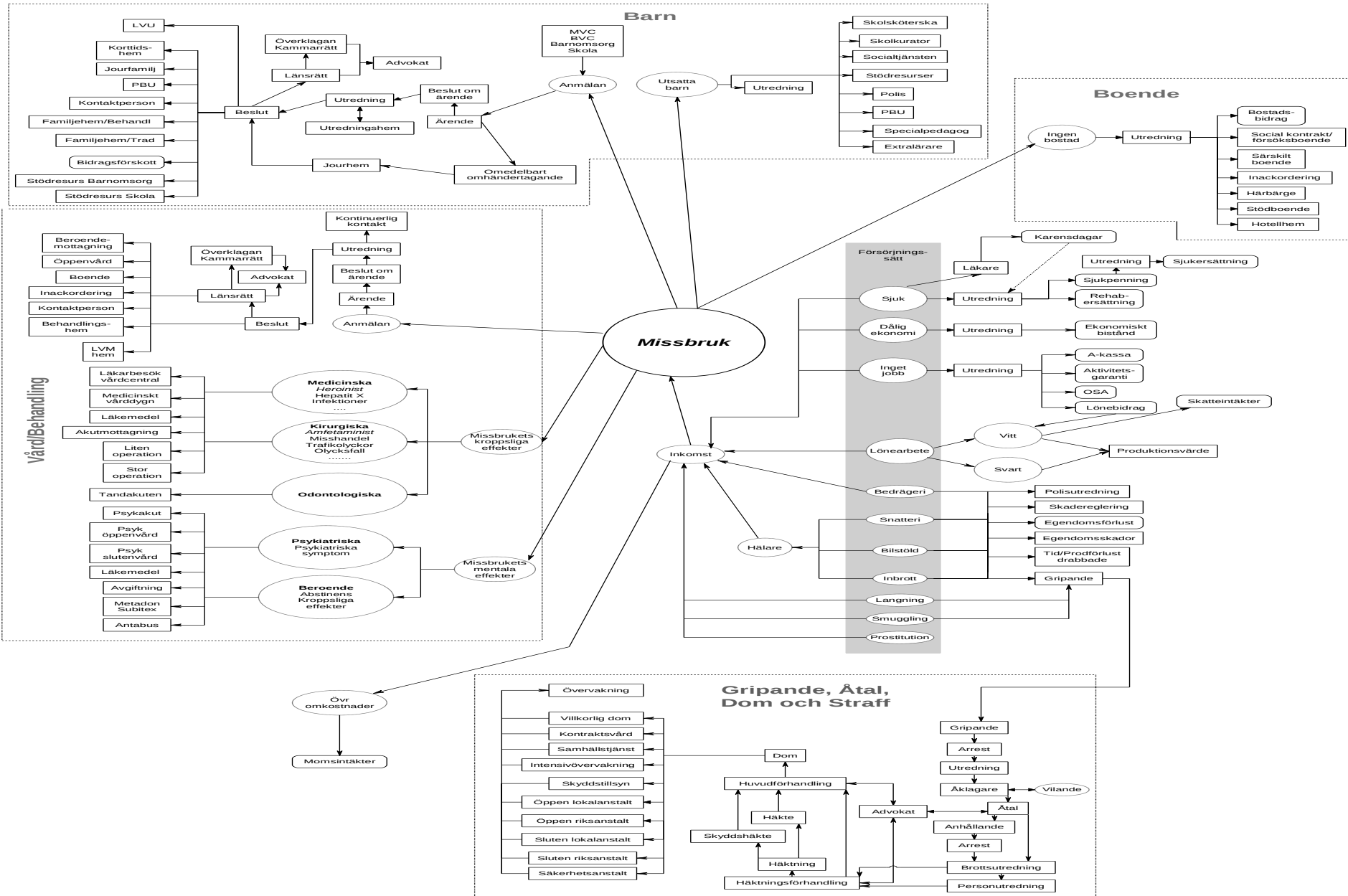

**VARFÖR LÅTER VI DET
HÄNDA?
VI VET JU BÄTTRE**

**HAR DU
HELHETSSYN?**

Och det där med helhetssyn???

Och det där med långsiktighet och framförhållning???

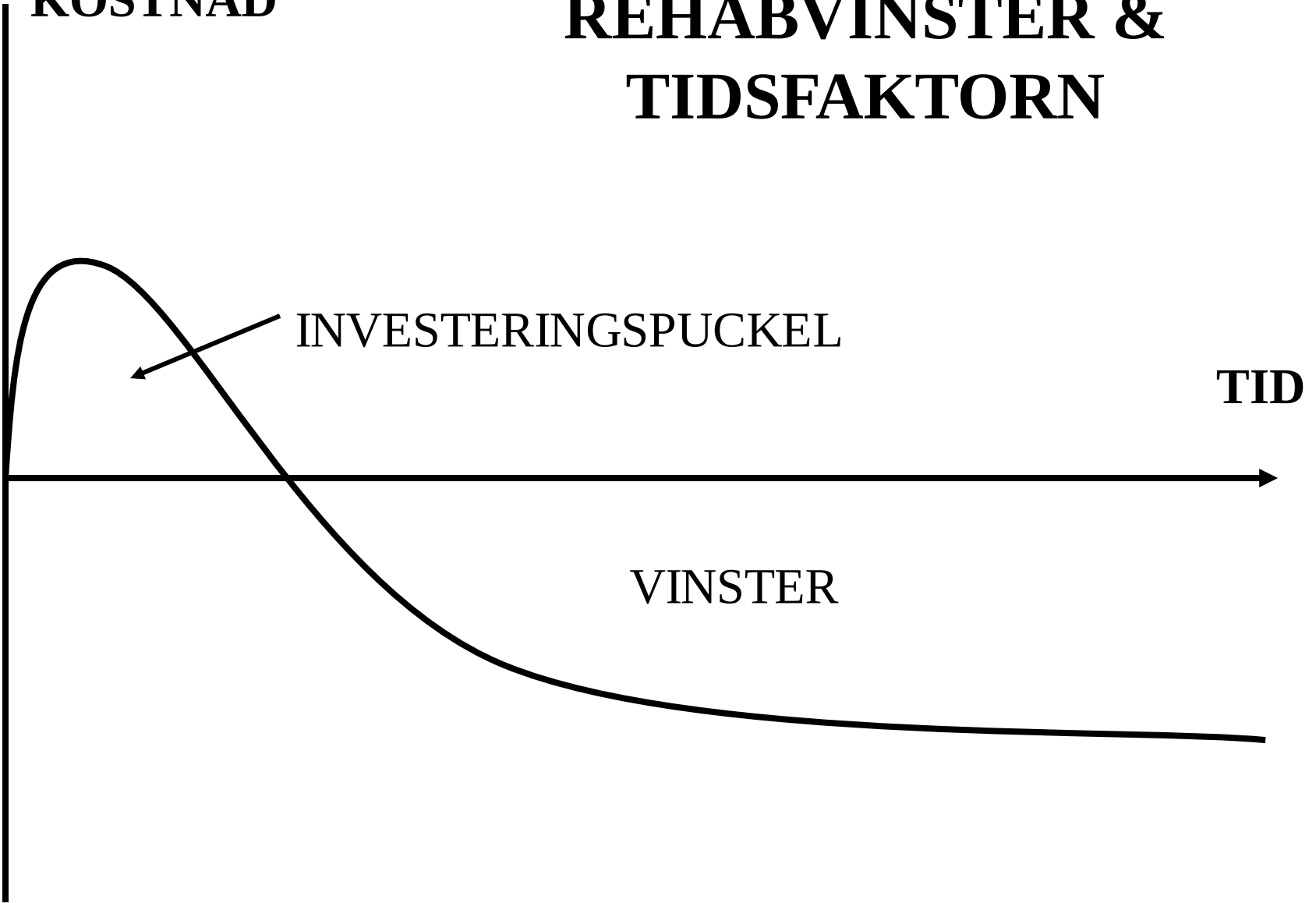
A diagram of a seesaw (teeter-totter) balanced on a triangular fulcrum. The seesaw is tilted upwards towards the right. On the left end, there is a solid rectangular box containing the text 'KORTSIKTIGA SÄKRA KOSTNADER'. On the right end, there is a dashed rectangular box containing the text 'LÅNGSIKTIGA OSÄKRA VINSTER TILL FÖLJD AV FÖREBYGGANDE INSATSER'.

LÅNGSIKTIGA
OSÄKRA
VINSTER TILL FÖLJD AV
FÖREBYGGANDE INSATSER

KORTSIKTIGA
SÄKRA
KOSTNADER

KOSTNAD

REHABVINSTER & TIDSFAKTORN

**Och det där med
långsiktighet då???**

**HALLANDSÅSTUNNELN
ETT LYCKAT INVESTERINGSPROJEKT???**

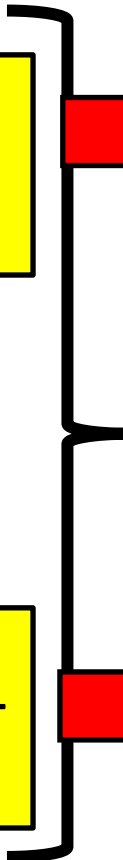
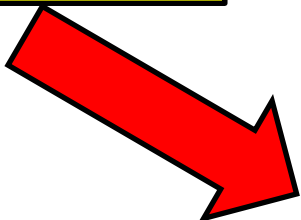
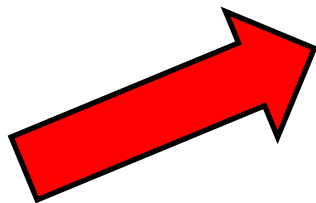
**KORTSIKTIGHET
STUPRÖRS-
TÄNKANDE**

OSYNLIGHET

ANSVARSFRIHET

**INEFFEKTIV
RESURS-
ANVÄNDNING**

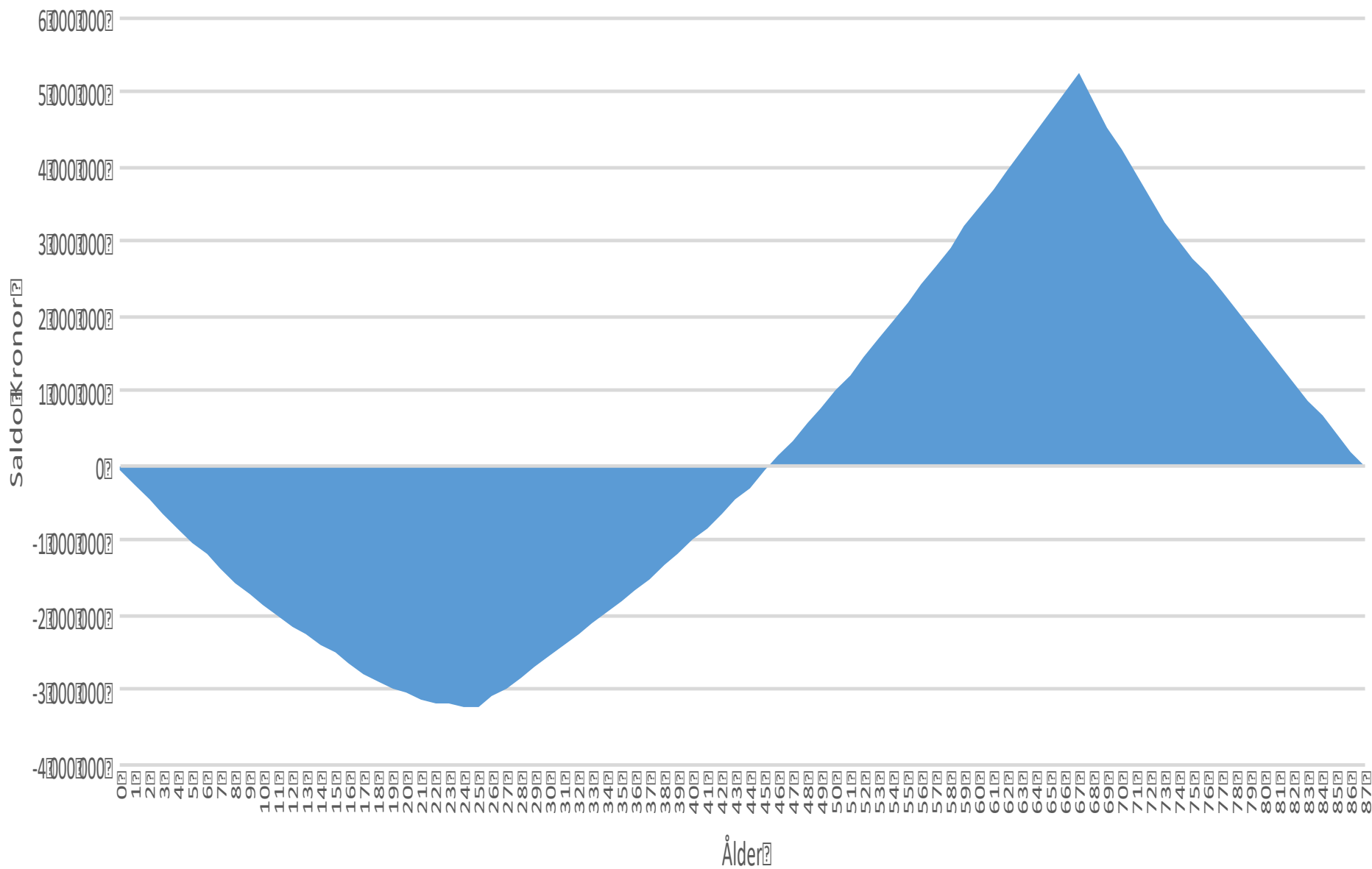
**ÖKAT
UTANFÖRSKAP**

ETT SOCIALT INVESTERINGSPERSPEKTIV

**säkra kortsiktiga kostnader
eller osäkra långsiktiga intäkter**

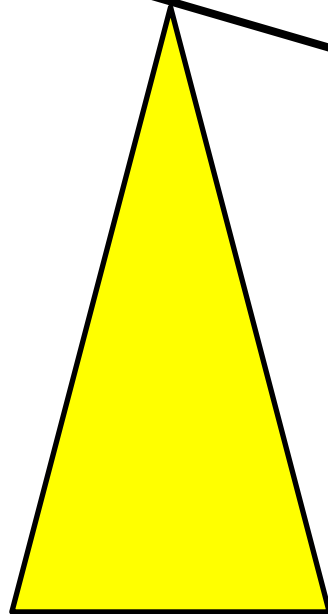
En økonomisk livscykel

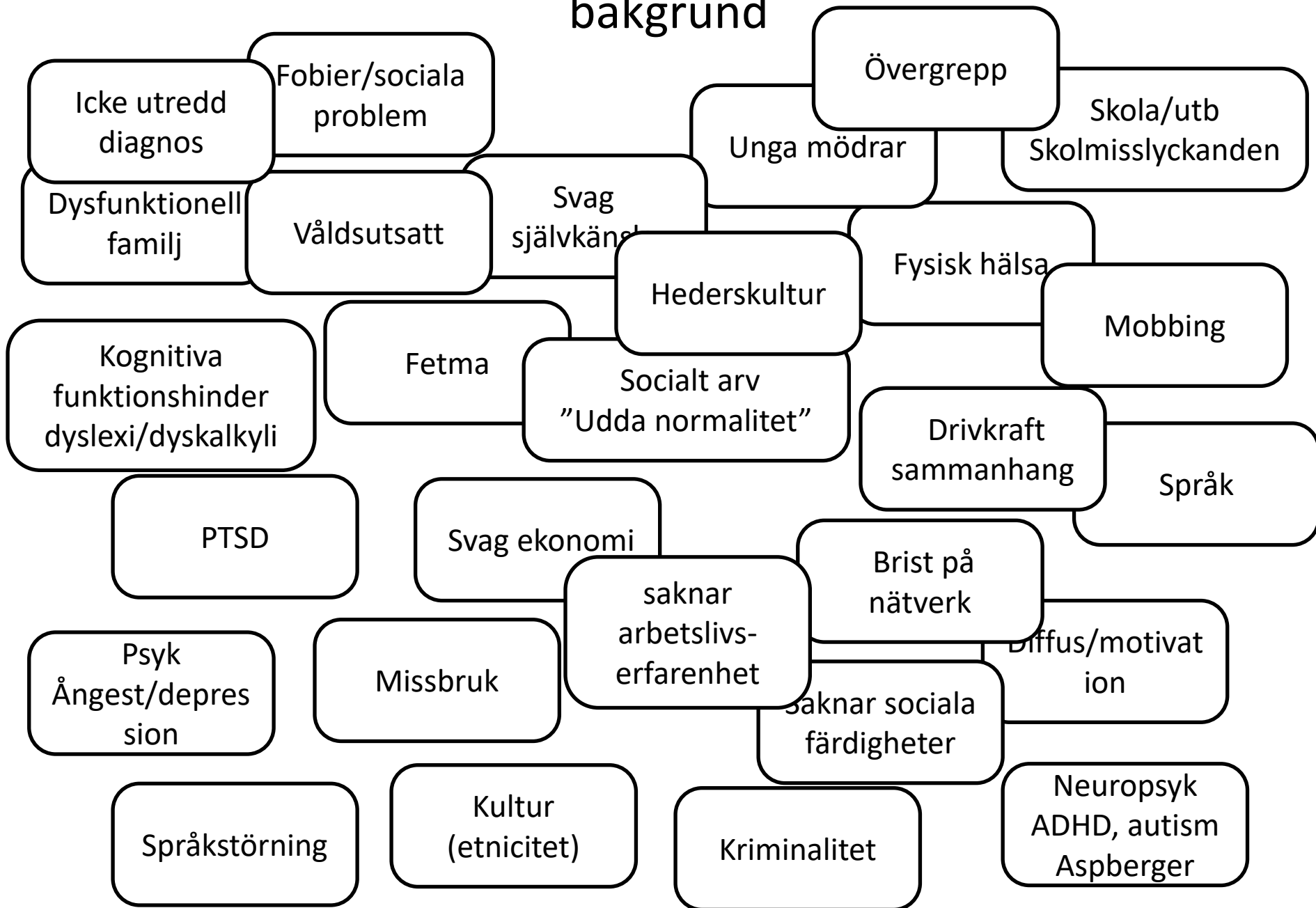
**EN SATSNING PÅ UNGA
EN KORTSIKTIG KOSTNAD
ELLER EN
LÅNGSIKTIG SOCIAL INVESTERING**

**KOSTNAD
FÖR EN
INSATS**

**KOSTNAD
FÖR ATT
AVSTÅ**

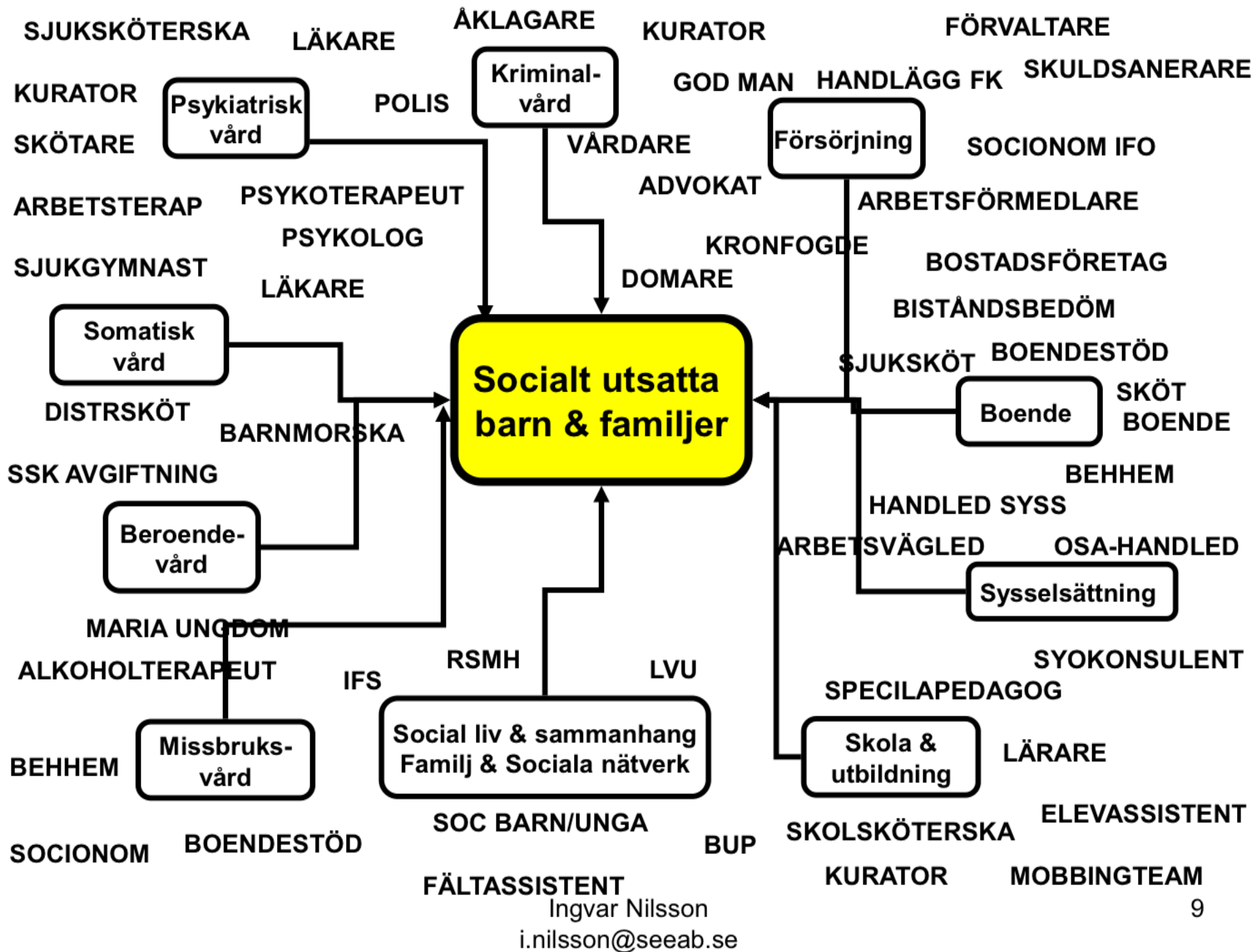
Målgruppens svårigheter, utmaningar, problem och bakgrund

- Upplevda eller observerade arbetshinder (N= 168)
 - Kommer från familjebakgrund med problem (dysfunktionell) familj
 - Psykisk ohälsa
 - Nedstämdhet, depression, motivationsbrist
 - Motivationsbrist
 - Inlärningssvårigheter ex (skolmisslyckanden) typ dyslexi
 - Någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (ex ADHD, Asperger
 - Posttraumatiska stressyndrom
 - Språksvårigheter
 - Kulturell betingat arbetshinder (t.ex. hedersproblem)
 - Fysiska/somatiska funktionsnedsättningar (t.ex. övervikt/fetma)
 - Missbruksproblem
 - Kriminalitet, gängtillhörighet
 - Ej grundskola
 - Avbrutna studier
 - Mobbing
 - Utsatt för våld/övergrepp
 - icke utredd diagnos
 - Attitydproblem/motivation

- Upplevda eller observerade arbetshinder

– Kommer från familjebakgrund med problem (dysfunktionell) familj	36%
– Psykisk ohälsa	30%
– Nedstämdhet, depression, motivationsbrist	30%
– Motivationsbrist	30%
– Inlärningssvårigheter ex (skolmisslyckanden) typ dyslexi	52%
– Någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (ex ADHD, Asperger	58%
– Posttraumatiska stressyndrom	8%
– Språksvårigheter	16%
– Kulturell betingat arbetshinder (t.ex. hedersproblematik)	0%
– Fysiska/somatiska funktionsnedsättningar (t.ex. övervikt/fetma)	10%
– Missbruksproblem	20%
– Kriminalitet, gängtillhörighet	32%
– Ej grundskola	44%
– Avbrutna studier	50%
– Mobbing	8%
– Utsatt för våld/övergrepp	8%
– icke utredd diagnos	32%
– Attitydproblem/motivation	16%
– I GENOMSNITT	5
ARBETSHINDER	
– MAX	11 HINDER
– 7 ELLER FLER ARBTSHINDER	12 PERS (25%)

DET SYNLIGA OCH UPPENBARA

ARBETSLÖS

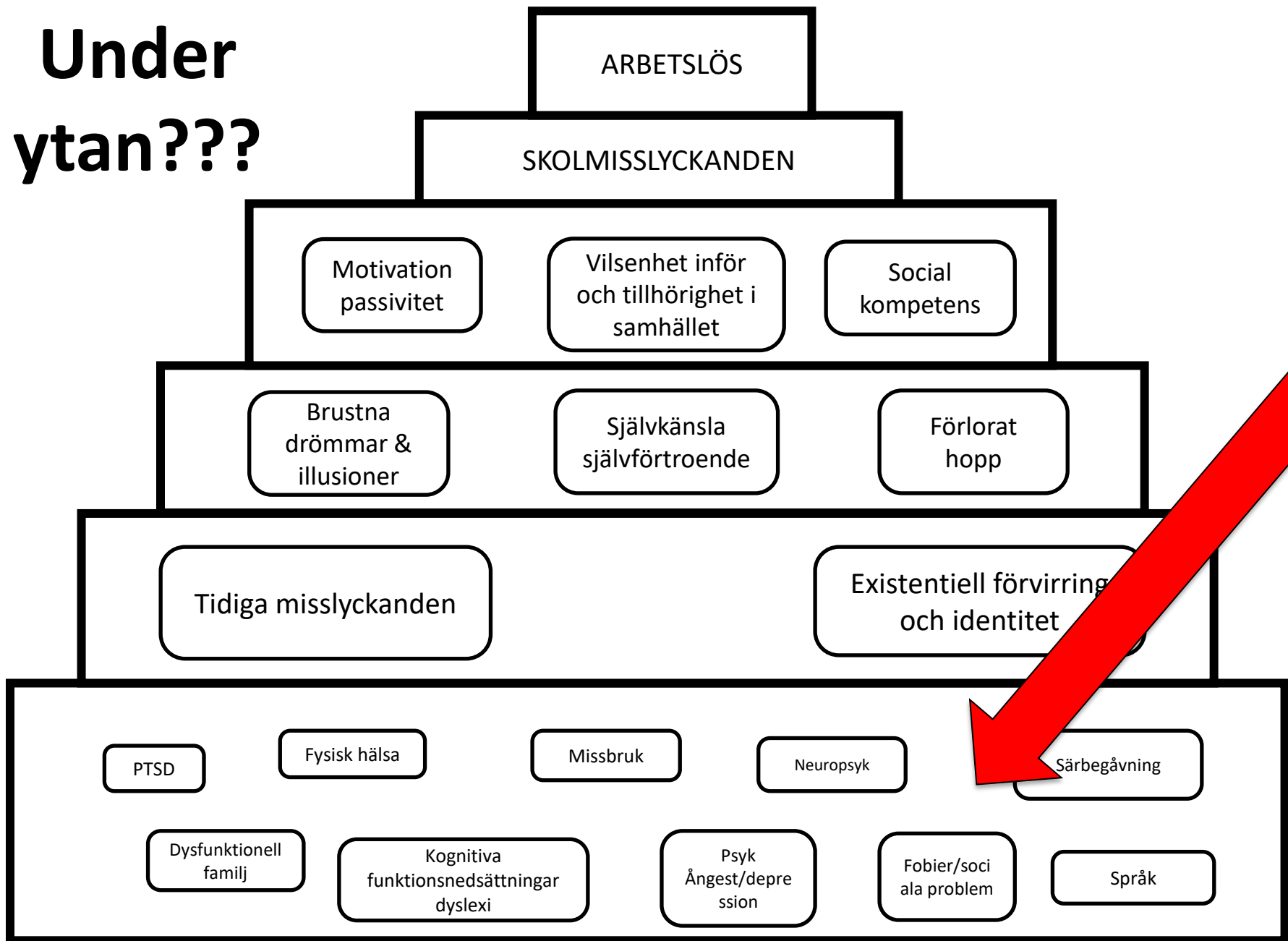
SKOLMISSLYCKANDEN

**Motivation
passivitet**

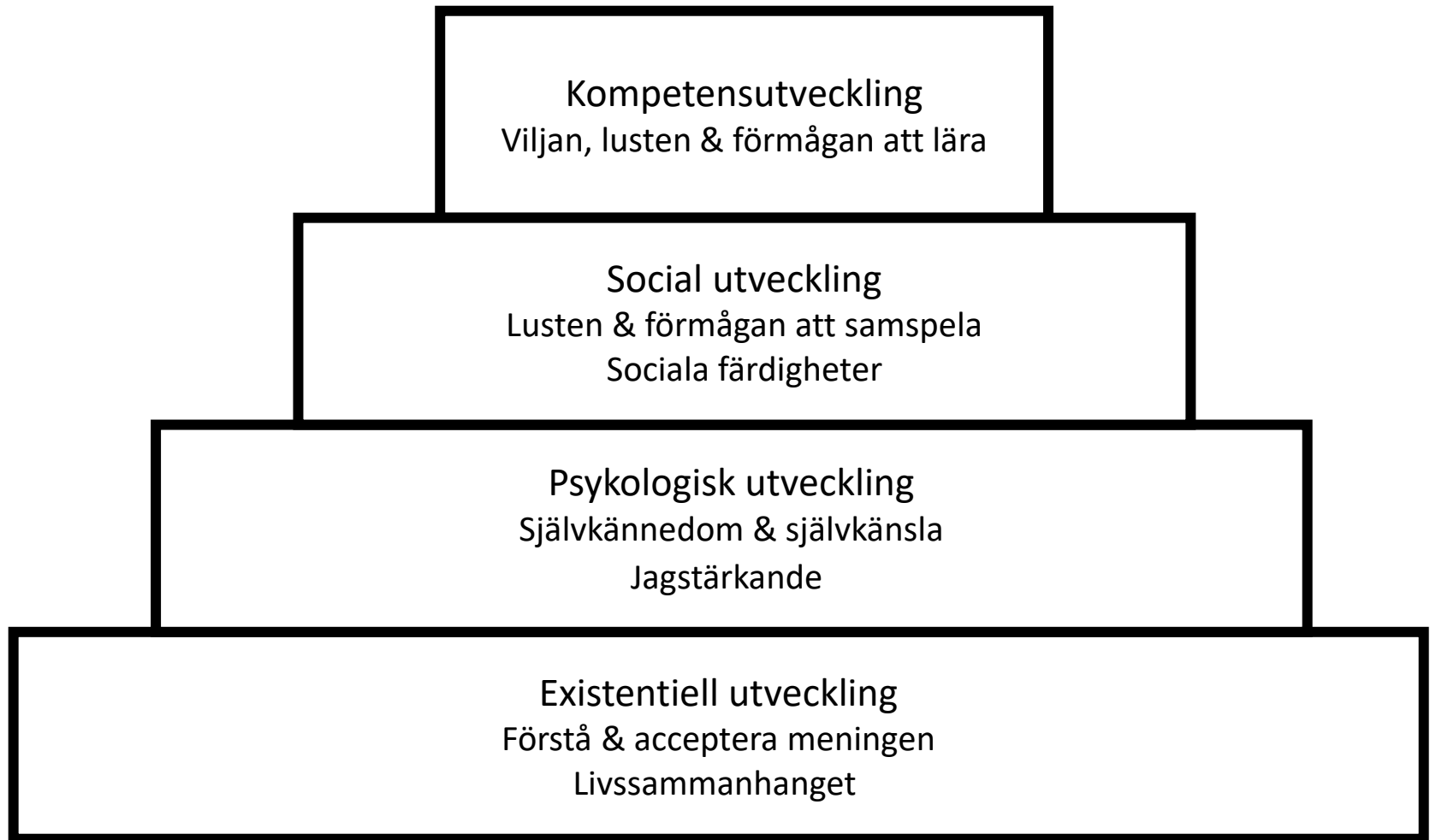
**Vilsenhet inför
och tillhörighet
i samhället**

**Social
kompetens**

Under ytan???

Rehabiliteringspyramiden

VAD ÄR FRAMGÅNG? HUR MÄTER VI DET?

ARBETSMARKNADEN

OSUBVENTIONERAT
LÖNEARBETE

SUBVENTIONERAT
LÖNEARBETE

AKTIVITET, TYP SYSSELSÄTTNING,
STUDIER

FÅTT ADEKVAT STÖD/INSATS/VÄGLEDNING

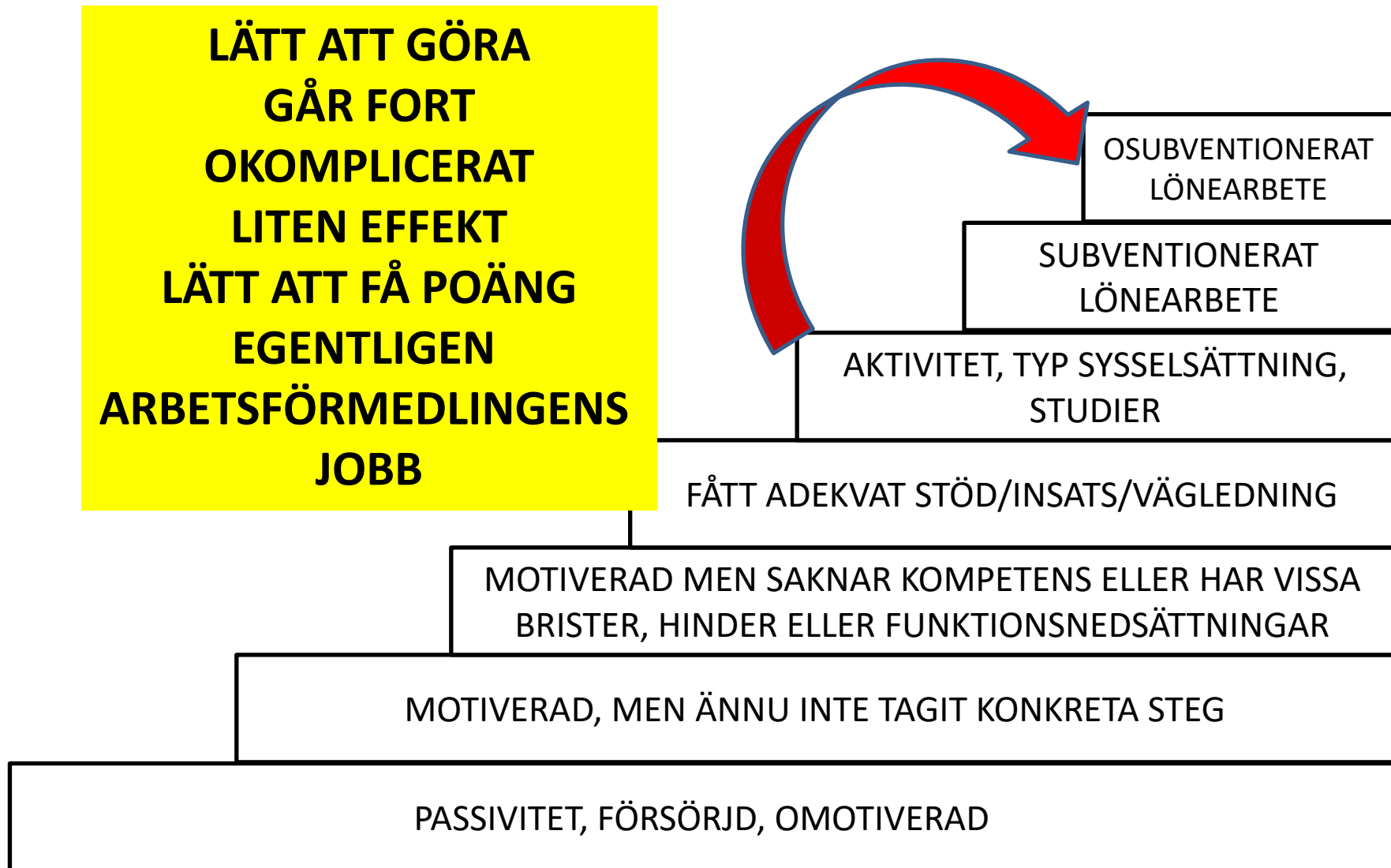
MOTIVERAD MEN SAKNAR KOMPETENS ELLER HAR VISSA
BRISTER, HINDER ELLER FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR

MOTIVERAD, MEN ÄNNU INTE TAGIT KONKRETA STEG

PASSIVITET, FÖRSÖRJD, OMOTIVERAD

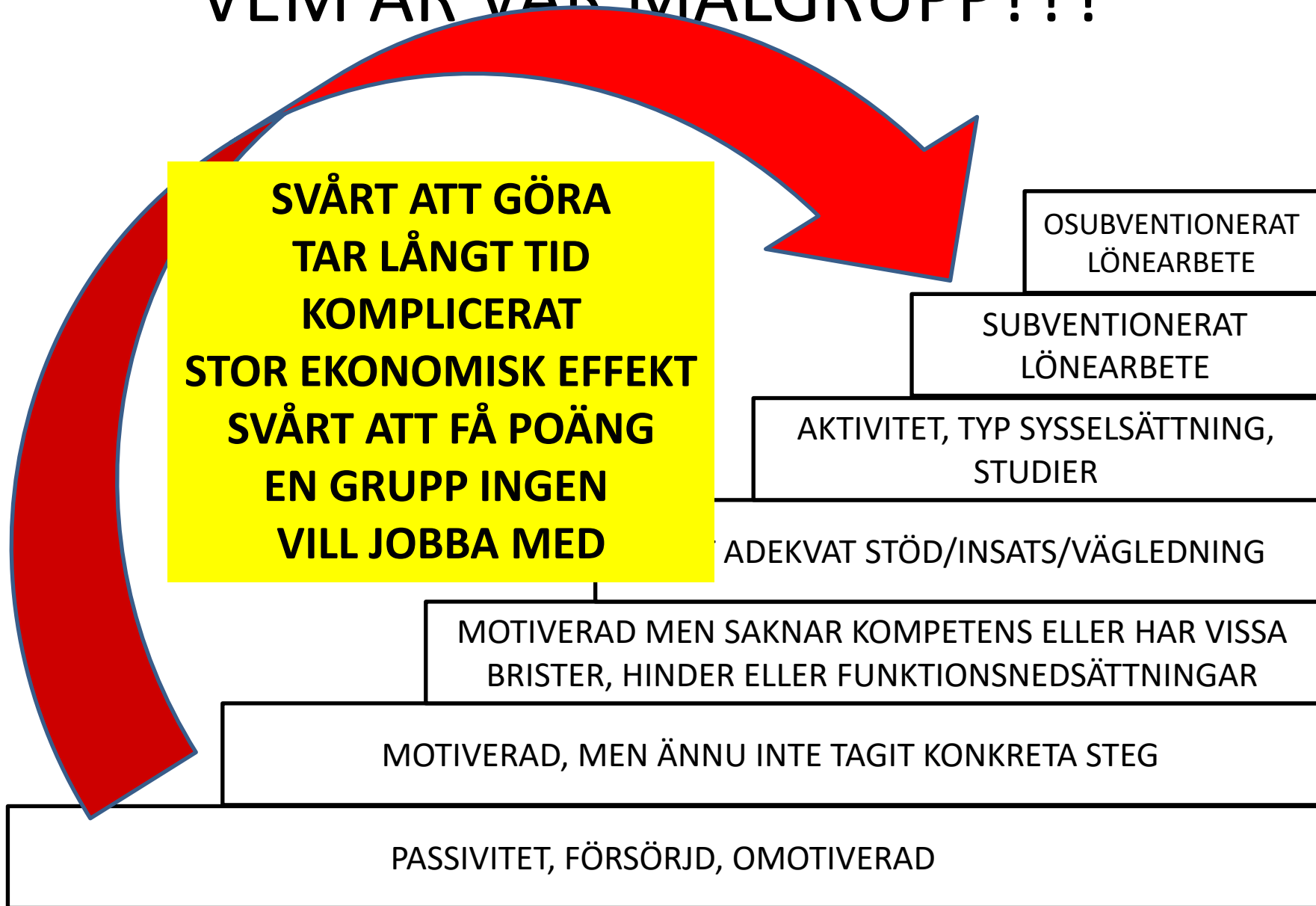
NÄRHET TILL ARBETSMARKNADEN

DEM ÄR VÅR MÅLGRUPP???

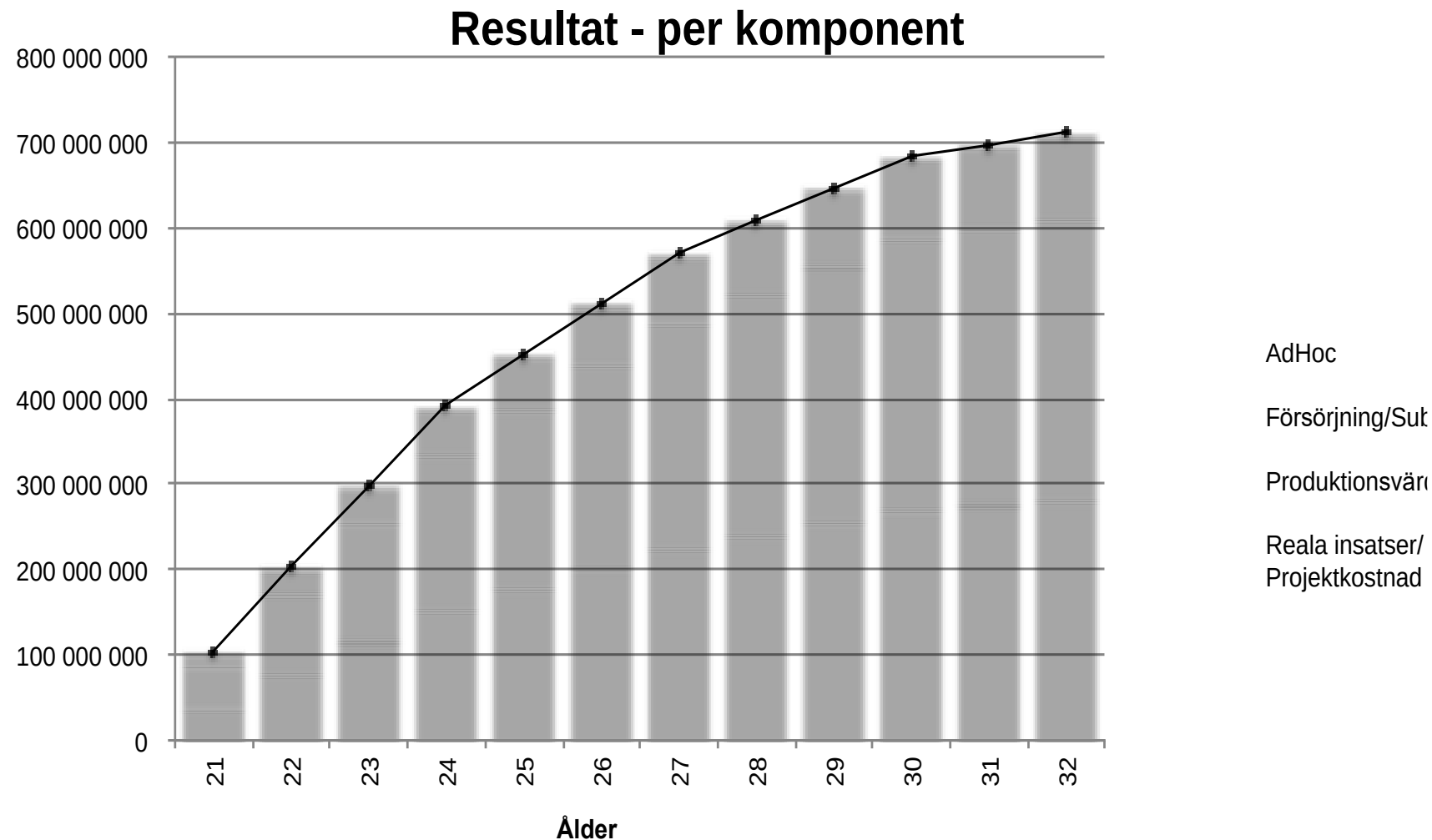

NÄRHET TILL ARBETSMARKNADEN

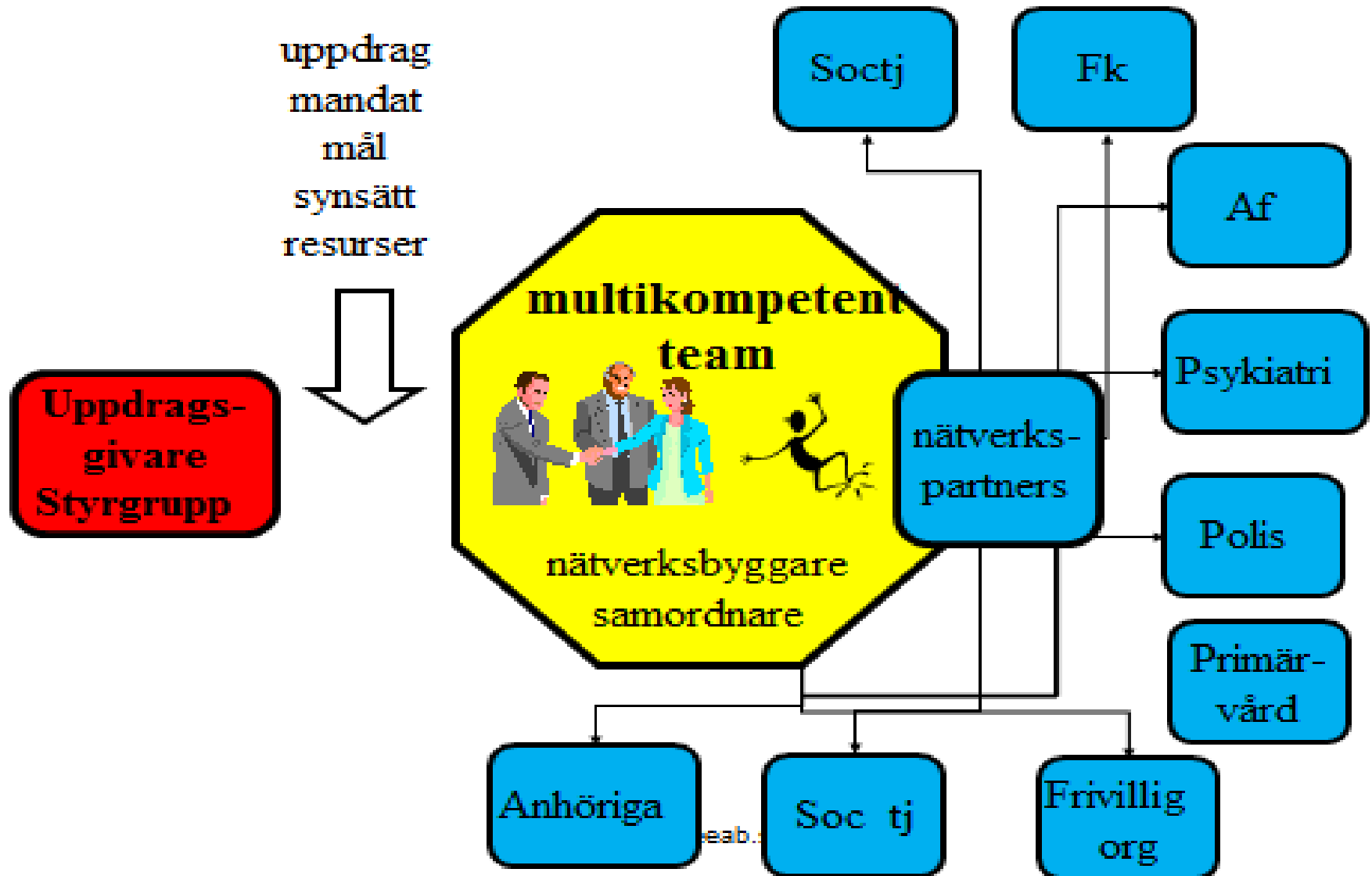
VEM ÄR VÅR MÅLGRUPP???

Kostnaden om vi inte agerar -168 unga

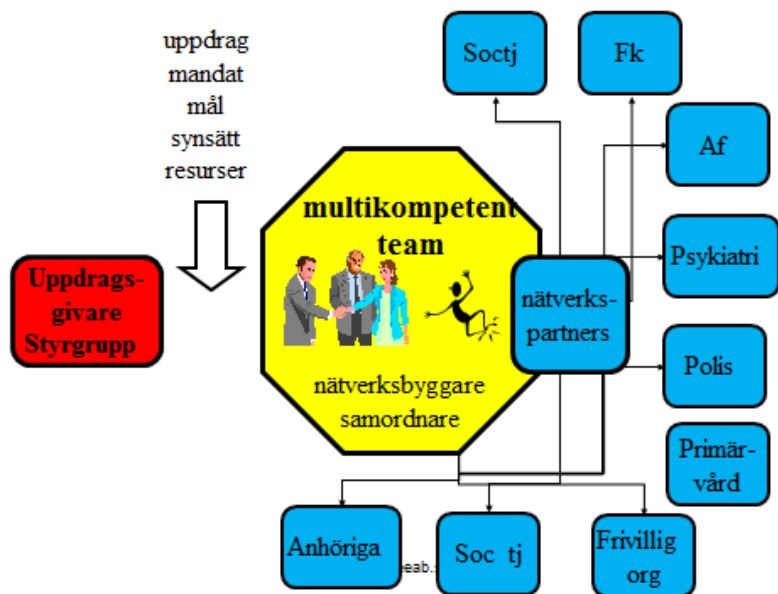

Teamet

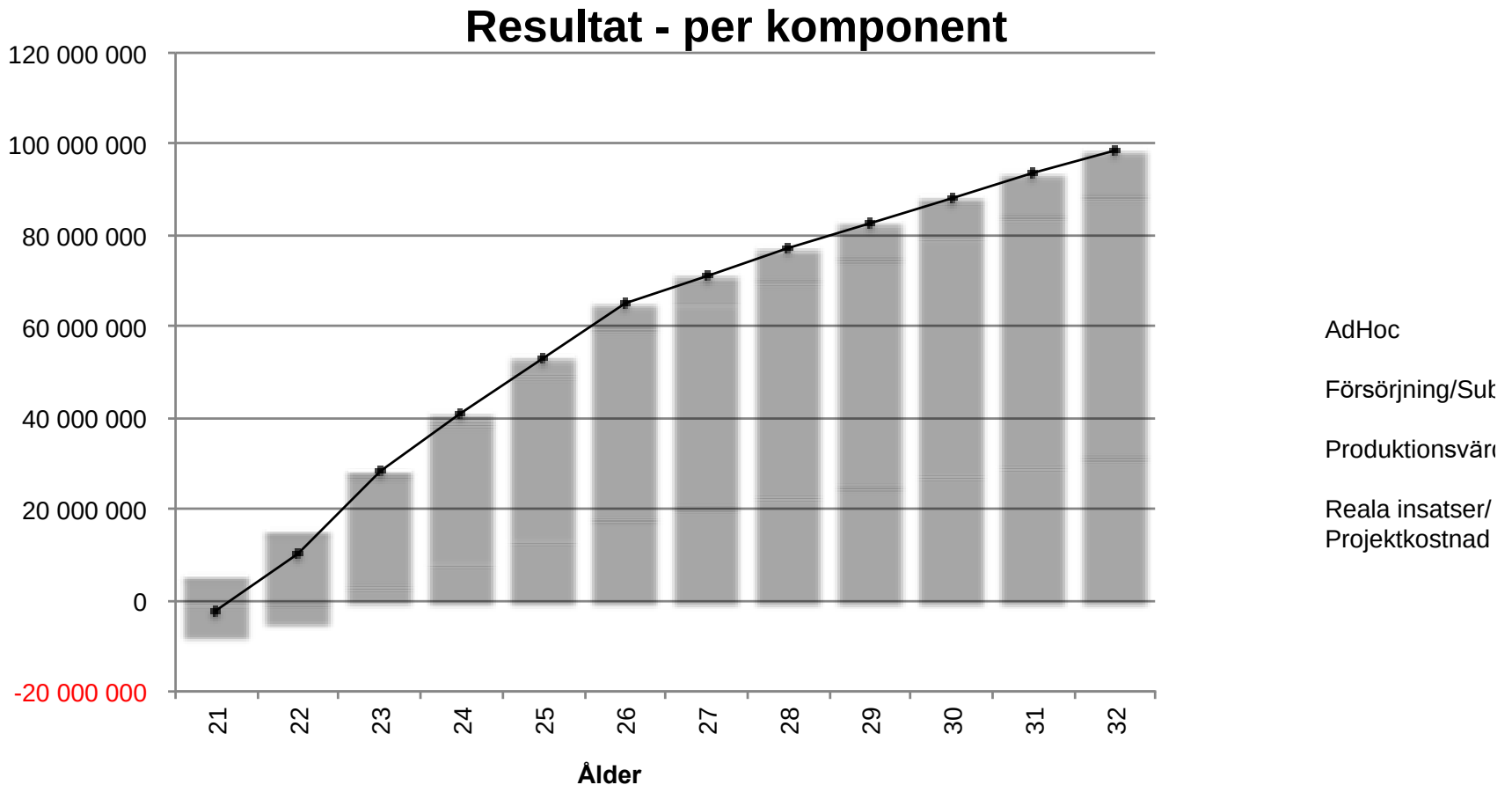
Den sociala investeringen

Är det lönsamt?

- Socialtjänst
- Skola (KAA)
- Arbmarknadsförvaltn
- Psyk, unga
- Fk
- Kultur/fritid
- Af
- Totalt 15 pers
- 12, 9 Mkr

36 i jobb – nettoavkastning ca 70% per år i 12 år

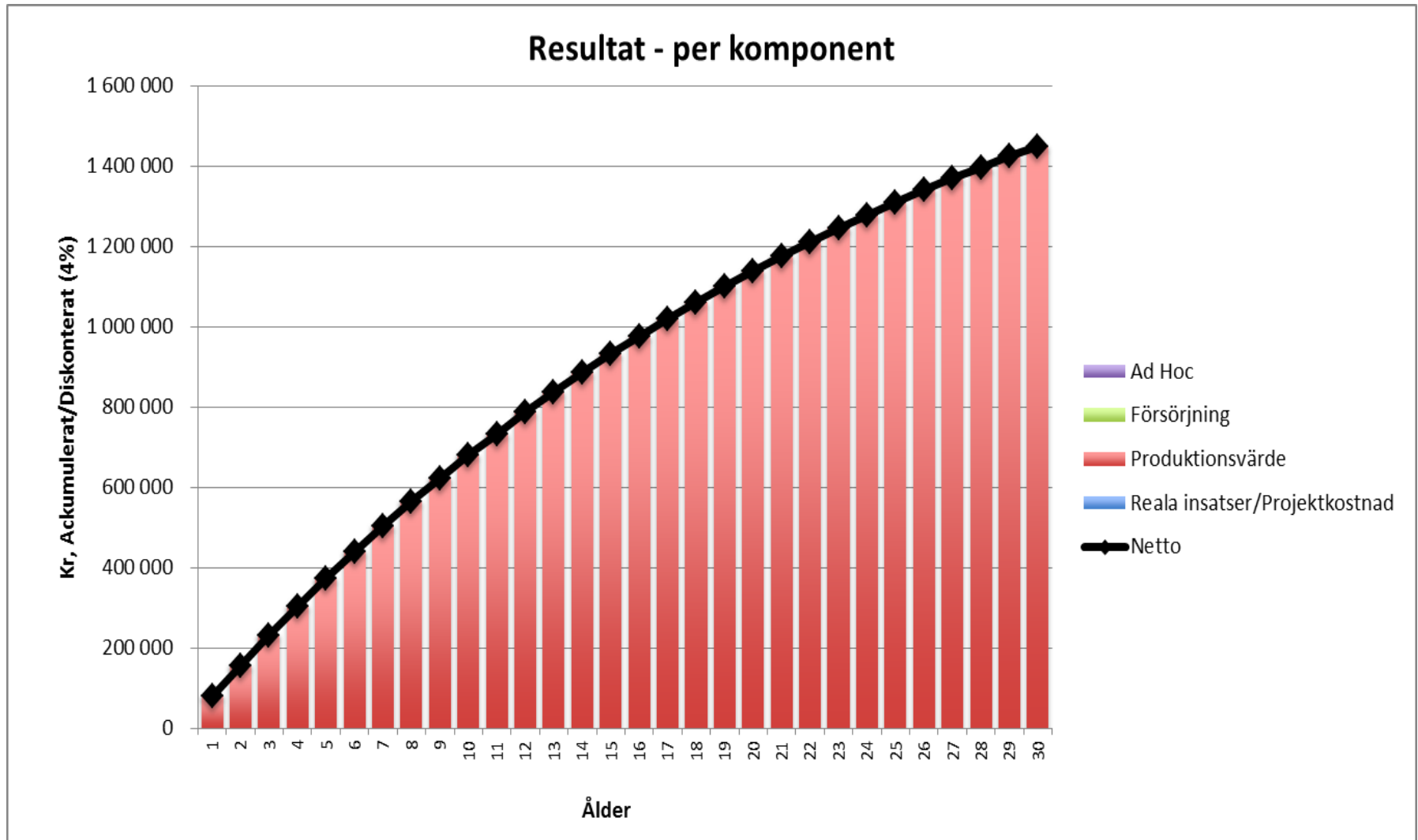

UTANFÖRSKAP ÄR
ALLTID DYRT
NÅGRA FLER EXEMPEL

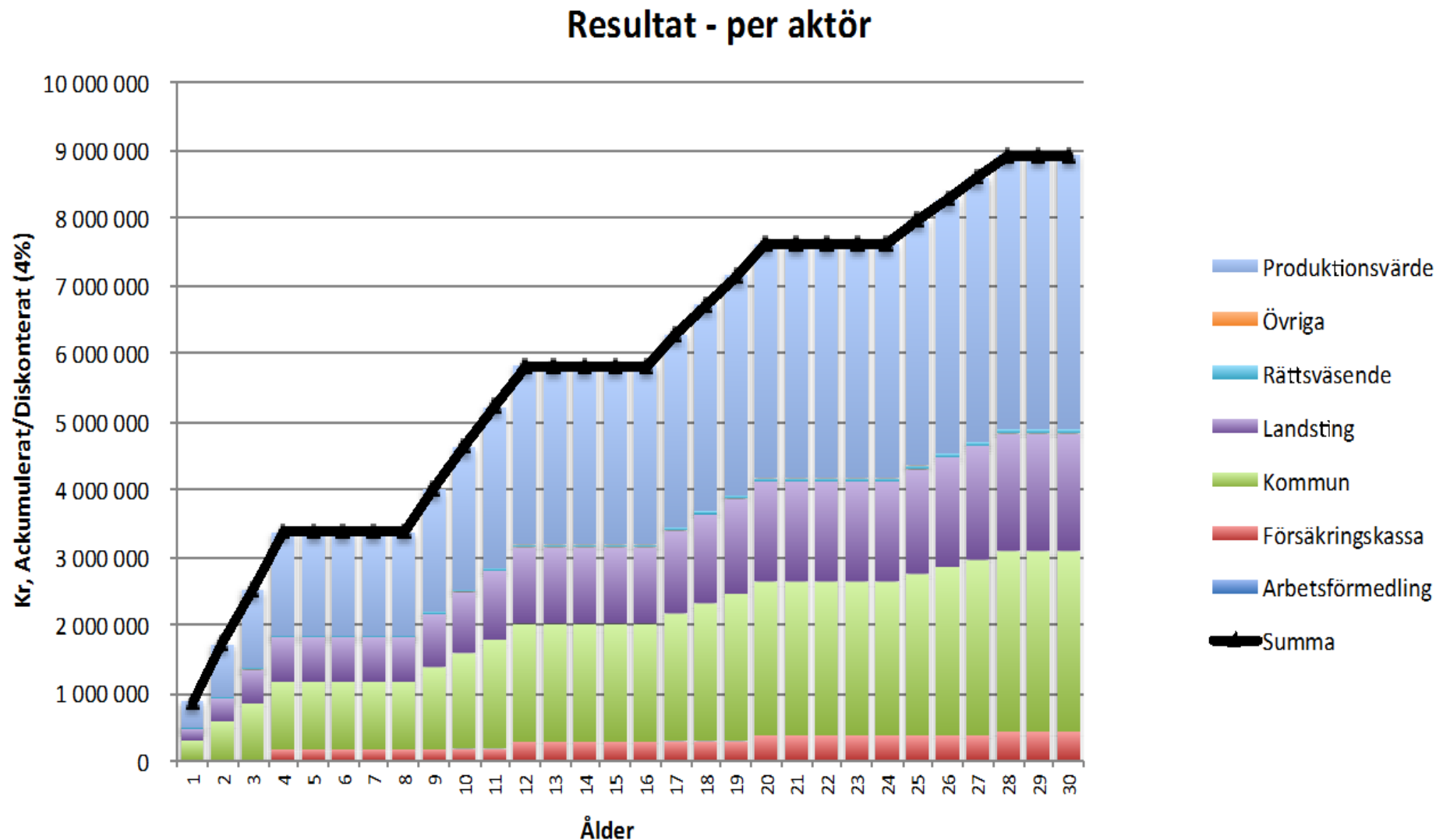
Tabell 6.1. Samhällskostnader till följd av fem års senare inträde i arbetslivet

Netto allt	1	4	10	20	30
Arbetsförmedling	0	0	0	0	0
Försäkringskassa	0	0	0	0	0
Kommun	96 000	362 409	444 470	444 470	444 470
Landsting	0	0	0	0	0
Rättsväsende	0	0	0	0	0
Övriga	0	0	0	0	0
Produktionsvärde	403 200	1 522 117	1 866 774	1 866 774	1 866 774
Summa	499 200	1 884 525	2 311 244	2 311 244	2 311 244

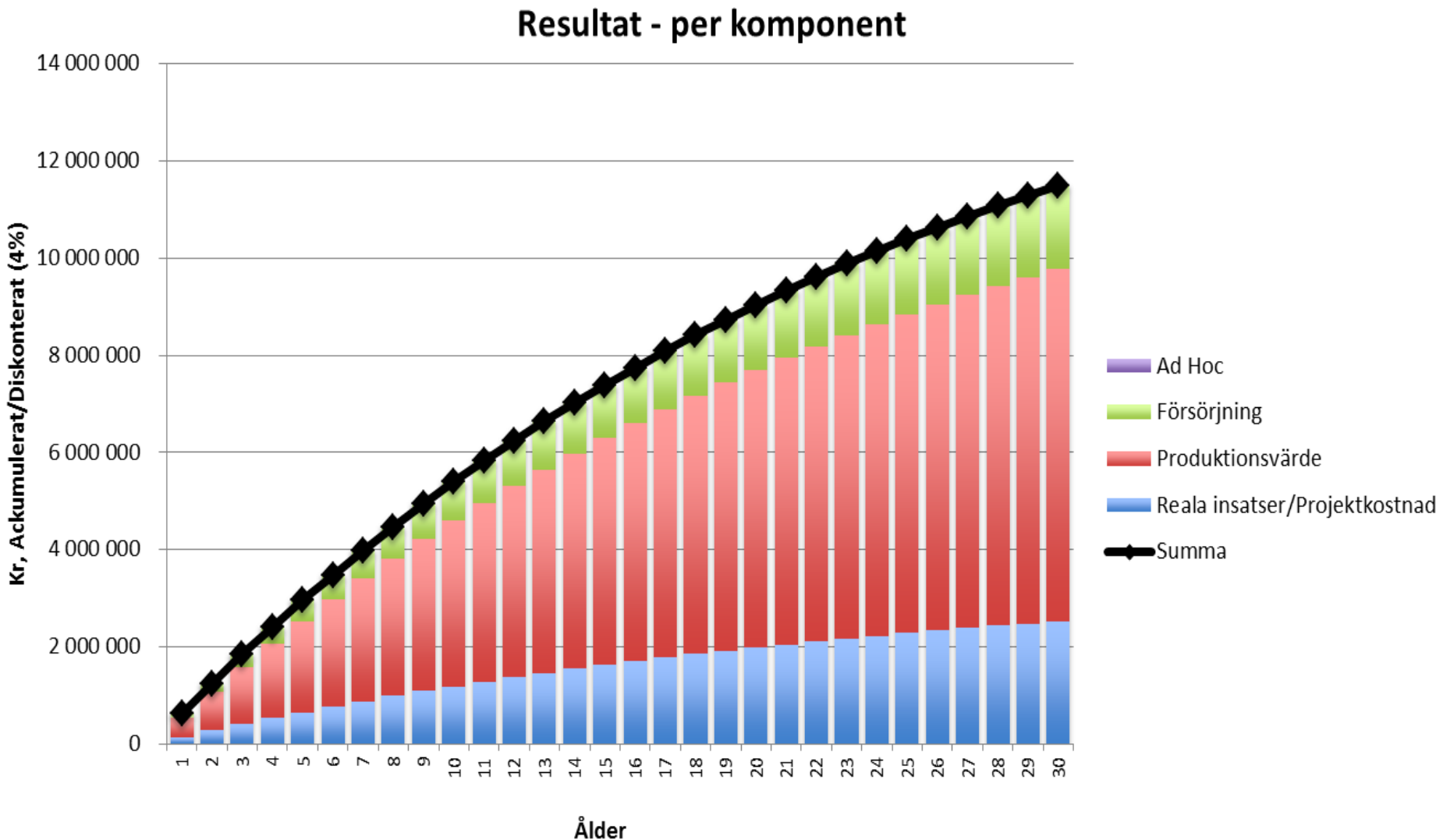
Diagram 6.1 Effekter av reducerad livslön till följd av tidigare skolmisslyckanden

Samhällsekonomiska effekter av perioder av ohälsa och arbetslöshet till följd av tidigare skolmisslyckanden

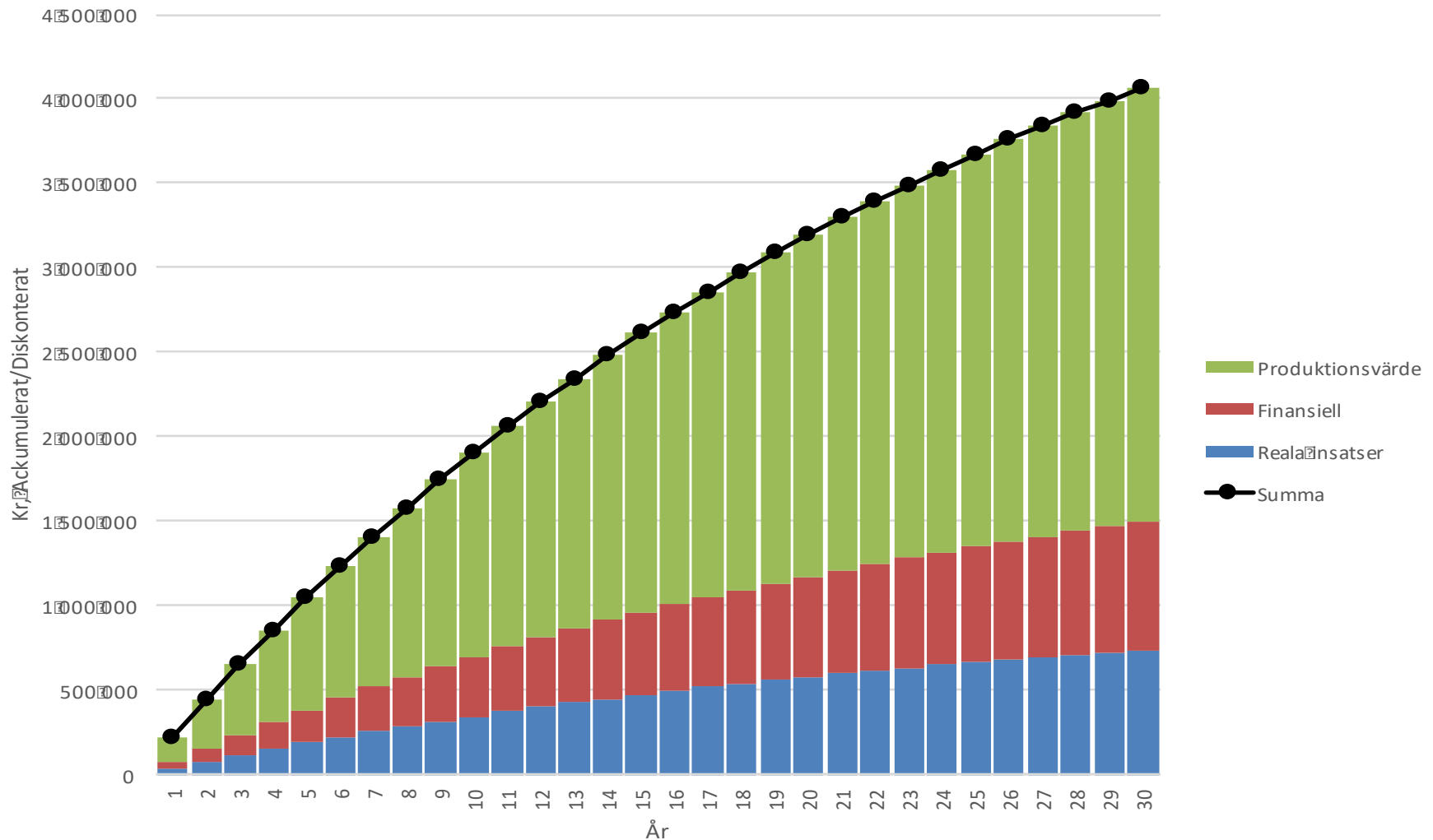

Samhällsekonomiska effekter av livslångt utanförskap med följdproblematik

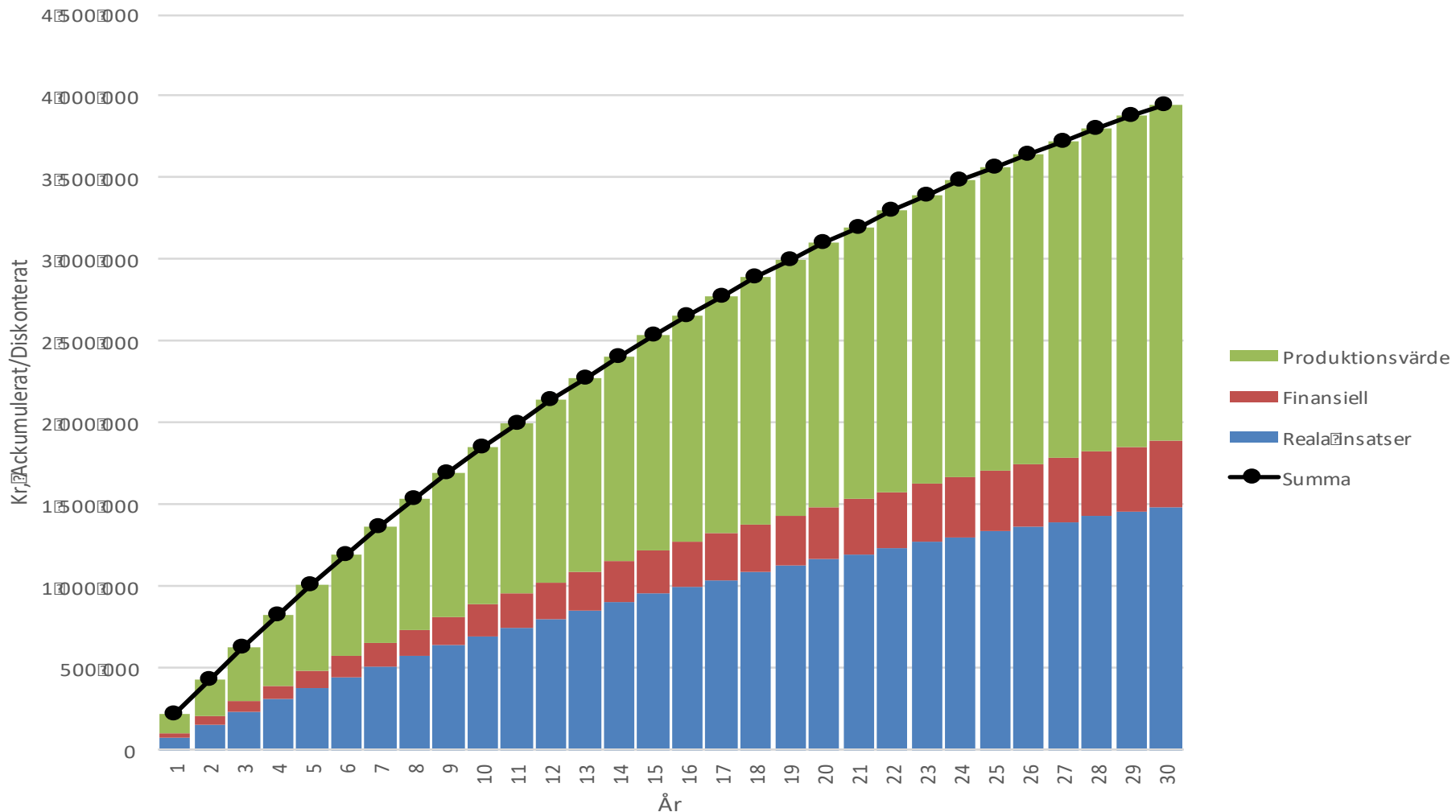

**VÄRDET AV ATT
REDUCERA
UTANFÖRSKAPET
eller
VAD ÄR FRAMGÅNG**

De ekonomiska effekterna av att gå från helt utanförskap till 50% deltidarbete

De ekonomiska effekterna av att gå från 30% deltidsarbete till 70% deltidsarbete

Slutsatser – värdet av att (delvis) få in människor på arbetsmarknaden

- det tycks alltid uppstå mervärden då arbetsförmågan ökar- vinsterna är långsiktigt betydande,. Vi talar om miljontals kronor även för tämligen måttliga förbättringar
- den stora effekten är värdet av arbete, produktionsvärdet eller BNP-bidraget som naturligtvis har sin spegelbild i form av skatteintäkter av lika slag
- effekterna och vinsterna påverkar olika aktörer väldigt olika. Påfallande ofta är det dock kommunen som är vinnare i detta
- stundtals blir arbetsförmedlingen en finansiell förlorare främst i form av kostnader för olika former av lönesubventioner. Insatser som ur detta perspektiv snare bör betraktas som en investering än en kostnad

Prislappar kring skolmisslyckande

• Fem års senare inträde på arbetsmarknaden	2.3 Mkr
• Reducerad livslön	1.4 Mkr
• Perioder av arbetslöshet	3.1 Mkr
• Perioder av ohälsa och arbetslöshet	8.9 Mkr
• Livslångt utanförskap	8.9 Mkr
• Livslångt utanförskap och hälsa	11.5 Mkr

Varierar starkt
Påverkar många aktörer
Påfallande dyrt

Så visst vill du investera i min framtid?

